

ประวัติความเป็นมาของบุญบังไฟ

.....

ตำนานของประเพณีบุญบังไฟ ผูกพันกับนิทานพื้นบ้านสองเรื่องคือเรื่องท้าวผาแดงนางไอ่ และเรื่องสงครามระหว่างพญาคันคากกับพญาแถน ซึ่งเป็นเรื่องที่กล่าวถึงที่มาของการยิงบังไฟเลยทีเดียว ตำนานเรื่องนี้เริ่มจากพระโพธิสัตว์เสวยชาติเป็นพญาคันคาก (คางคก) อาศัยอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ครั้งนั้น พญาแถน เทพผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ผู้คลั่งบอลให้ฝนตก เกิดไม่พอใจชาวโลกจึงบันดาลให้ฝนไม่ตก เกิดไม่พอใจชาวโลกจึงบันดาลให้ฝนไม่ตกเลยตลอด ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ชาวเมืองทนมไม่ไหวจึงคิดทำสงครามกับพญาแถน แต่สู้พญาแถนกับกองทัพเทวดาไม่ได้ ถูกไล่ล่าหนีมาถึงต้นไม้ใหญ่ที่พญาคันคากอาศัยอยู่ ในที่สุดพญาคันคากตกลงใจเป็นจอมทัพของชาวโลกต่อสู้กับพญาแถน พญาคันคากให้พญาปลวกก่อจอมปลวกขึ้นไปจนถึงสวรรค์ ให้พญาอมตไม้ไปทำลายตามอาวุธของทหารและอาวุธพญาแถน และให้พญาผึ้ง ต่อ แตนไปต่อยทหารและพญาแถนฝ่ายเทวดาพ่ายแพ้ พญาแถนจึงให้คำมั่นว่า หากมนุษย์ยิงบังไฟขึ้นไปเดือนเมื่อไรจะรีบบันดาลให้ฝนตกลงมาให้ทันทีและถ้าบขีเยยร้อมก็ถือเป็นสัญญาว่าฝนได้ตกลงถึงพื้นแล้ว และเมื่อใดที่ชาวเมืองเล่นว่าวก็เป็นสัญญาแห่งการหมดสิ้นฤดูฝน พญาแถนก็บันดาลให้ฝนหยุดตก ส่วนตำนานพื้นบ้านเรื่องผาแดงนางไอ่ มีความโดยย่อ คือ นางไอ่เป็นธิดาพระยาขอมผู้ครองเมืองชะอีตา นางไอ่เป็นสตรีที่มีสิริโฉมงามเป็นที่เลื่องลือไปในนครต่างๆ ทั้งโลกมนุษย์และบาดาล มีชายหนุ่มหมายปองจะได้อภิเษกกับนางมากมาย ในจำนวนผู้ที่มาหลงรักนางไอ่มีท้าวผาแดงและท้าวพังคี่ โอรสสุทโธนาถ เจ้าผู้ครองนครบาดาล ท้าวทั้งสองต่างเคยมีความผูกพันกับนางไอ่มา แต่อดีตชาติ จึงต่างช่วงชิงจะได้เคียงคู่กับนาง แต่ก่พลาดหวัง จึงมิได้อภิเษกทั้งคู่เพราะแข่งขันบังไฟแพ้ ท้าวพังคี่นาคไม่ยอมลดละ แปลงกายเป็นกระรอกเผือกคอยติดตามนางไอ่ สุดท้ายถูกฆ่าตาย พญานาคผู้เป็นพ่อจึงขึ้นมาถล่มเมืองล่มไปกลายเป็นหนองน้ำใหญ่ คือ หนองหาน หนองหานในตำนานท้าวผาแดงนางไอ่ ที่เป็นที่ถกเถียงกันว่าที่ไหนกันแน่ มีอยู่ถึง ๓ ที่ ได้แก่ หนองหาน ที่อำเภอ หนองหาน จังหวัดอุดรธานี และหนองหาน อำเภอกุมภวาปี ซึ่งก็ไม่ไกลจากที่แรกมากนัก และอีกที่หนึ่งก็คือหนองหาร จังหวัด สกลนคร

ในตำราอ้างอิงถึงเรื่องผาแดงนางไอ่จบลงด้วยการเกิดเป็นหนองน้ำ ขนาดใหญ่จากการต่อสู้ของพญานาคกับท้าวผาแดง ต่างก็มีข้อมูลอ้างอิงถึง หนองน้ำที่ชื่อหนองหาน แต่กล่าวต่างกันไปในตำราแต่ละเล่มถึงหนองน้ำ ทั้ง ๓ แห่ง

จุดประสงค์ของการทำบุญบังไฟ มีหลายอย่าง เช่น

การบูชาคุณของพระพุทธเจ้า สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ขอน้ำฝน เชื่อมความ สมัคสมานสามัคคี แสดงการละเล่นการบูชาคุณของพระพุทธเจ้า ชาวอีสานส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อถึงเทศกาลเดือน ๖ ซึ่งเป็นวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ชาวอีสานจะจัดดอกไม้ธูปเทียนมาบูชา พระพุทธรูป การทำบุญบังไฟของชาวอีสานถือว่าการบูชาพระพุทธเจ้าด้วยเช่นกัน

การสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา เนื่องจากการทำบุญบังไฟ มีการบวชพระและบวชเณร ในครั้งนี้ด้วย จึงถือว่าเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนา

การขอฝน การทำนาไม่ว่าจะเป็นของภาคใดก็ต้องอาศัยน้ำฝน ชาวอีสานก็เช่นกัน เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถควบคุมธรรมชาติได้ จึงมีความเชื่อเดียวกันกับสิ่งเหนือธรรมชาติจากตำนาน เรื่องเล่าของชาวอีสานเชื่อว่า มีเทพบุตร ชื่อโสกาลเทพบุตร มีหน้าที่บันดาลน้ำฝนให้ตกลงมา จึงทำบุญ บังไฟขอน้ำจากเทพบุตรองค์นั้น

การเชื่อมความสามัคคี คนในบ้านเมืองหนึ่งที่แตกต่างกันมาอยู่ร่วมกัน ถ้ามิได้ทำกิจกรรม ร่วมกันก็จะมีฐานะต่างคนต่างอยู่ เมื่อบ้านเมืองเกิดความยุ่งยากจะขาดกำลังคนแก้ไข ดังนั้น เมื่อทำบุญ บังไฟก็จะเปิดโอกาสให้คนทั้งหลายได้มาร่วมแรงร่วมใจกันประกอบกิจกรรม สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น ในหมู่คณะ

รูปแบบประเพณี

การแสดงการละเล่น เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมาแสดงการละเล่น คนเราเมื่อได้เล่น ได้กินร่วมกัน จะเกิดความรักใคร่ยึดต่อกัน การเล่นบางอย่างจะสุภาพเรียบร้อย บางอย่างหยาบโผน แต่ก็ไม่ ถือสาหาความ ถือเป็นการเล่นเท่านั้น

ในวันนี้ ประเพณีบุญบั้งไฟ แบ่งงานออกเป็นงานใหญ่ ๆ สองงานด้วยกันคือวันแรก เริ่มตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. เป็นขบวนแห่บั้งไฟสวยงามไปตามถนนสายหลักใจกลางเมือง ในวันนี้ชาวบ้านจากคุ้มต่าง ๆ จะนำบั้งไฟขึ้น ขบวนรถที่ตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงามเป็นลวดลายไทยงามวิจิตร นำแห่แห่นด้วยขบวนรำประกอบดนตรีพื้นเมือง ขบวนขบวนรถบางที่จะเป็นธิดาบั้งไฟโก้ เทพบุตรเทพธิดาตัวน้อย ๆ หรือแม้กระทั่งเรื่องราวจำลองจากนิยายพื้นบ้าน ประมุก เช่นเรื่องท้าวผาแดง นางไอ่ เป็นต้น นอกจากนี้ที่จะขาดไม่ได้ก็คือขบวนรื้อวีวประเภทเนื้อหาสาระและตลกขบขัน ต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ชาวเมืองที่ต่างอายุกันได้มีโอกาสเข้าร่วมงานอย่างเสมอหน้าและ มาประกวดประชันกันอย่าง สนุกสนาน ส่วนวันที่สองเริ่มแต่เช้าที่สวนพญาแถนเป็นการประกวดการจุดบั้งไฟ มีการประกวดบั้งไฟขึ้นสูงแบะยิงไฟ แพนซีต่าง ๆ ในขณะที่ชาวบ้านชาวคุ้มต่าง ๆ ก็จะยกขบวนออกร้องรำทำเพลงกันตลอดทั้งวันอย่างสนุกสนาน

ชนิดของบั้งไฟ

- บั้งไฟโมดหรือโหมด - บั้งไฟม้า - บั้งไฟช้าง
- บั้งไฟจินาย - บั้งไฟดอกไม้ - บั้งไฟฮ้อยหรือบั้งไฟร้อย
- บั้งไฟหมื่น - บั้งไฟแสน - บั้งไฟทะเล
- บั้งไฟต้อ - บั้งไฟพล

ตัวอย่างบั้งไฟที่ใช้แข่งขัน

บั้งไฟหมื่น

บั้งไฟชนิดนี้เป็นบั้งไฟขนาดกลาง บรรจุดินปืนหนักระหว่าง ๑๒-๑๑๙ กิโลกรัม ขนาดกระบอกกว้าง ๓,๕ นิ้ว ยาวประมาณ๑๔๐ เซนติเมตร ไม่เกิน ๑๘๐ กิโลเมตร ทำด้วยกระบอกไม้ไผ่กระบอกเล็ก (เหลาเล็ก) กระบอกพลาสติก (เหลาเอสลอน) การจุดบั้งไฟแข่งขันส่วนมากเป็นบั้งไฟหมื่น

บั้งไฟแสน

บั้งไฟชนิดนี้เป็นบั้งไฟขนาดใหญ่ที่สุด บรรจุดินปืนหนัก ๑๒๐ กิโลกรัมขึ้นไป บั้งไฟขนาดนี้ทำยากที่สุดจะต้อง อาศัยความชำนาญเป็นพิเศษ เพราะบั้งไฟขนาดนี้หากแตกแล้วจะเป็นอันตรายมาก เพราะฉะนั้นก่อนทำบั้งไฟจะต้องมี พิธีกรรมบวงสรวงให้ถูกต้องตามหลักการทำบั้งไฟแสนเสียก่อนจึงจะลงมือทำ เมื่อตบั้งไฟเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีการ ตกแต่งประดับประดาบั้งไฟ

จุดเด่นของพิธีกรรม

จุดเด่นของการชมประเพณีบุญบั้งไฟ อยู่ที่ช่วงเช้าของวันแรกคือวันแห่บั้งไฟสวยงาม สามารถชมได้ที่ปะรำพิธี ถนนใจกลางเมือง และช่วงเช้าวันที่สอง คือการจุดบั้งไฟขึ้นสูงที่สวนสาธารณะพญาแถน

.....

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

.....

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental Conservation) หมายถึงการใช้สิ่งแวดล้อม อย่างมีเหตุผล เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตที่ดีตลอดไปแก่มนุษย์ โดยมีแนวความคิดที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดผลอยู่ ๖ ประการ คือ

๑) ต้องมีความรู้ในการที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่จะให้ผลแก่มนุษย์ทั้งที่ เป็นประโยชน์และโทษ และคำนึงถึงเรื่องความสูญเปล่าในการจะนำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้

๒) รักษาทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นและหายากด้วยความระมัดระวัง ตระหนักเสมอ ว่าการใช้ทรัพยากรมากเกินไปจะเป็นการไม่ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อม ฉะนั้นต้องทำให้อยู่ในสภาพเพิ่มพูนทั้งด้านกายภาพและเศรษฐกิจ

๓) รักษาทรัพยากรที่ทดแทนได้ให้มีสภาพเพิ่มพูนเท่ากับอัตราที่ต้องการใช้เป็นอย่างน้อย

๔) ประเมินอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรได้ พิจารณาความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ

๕) ปรับปรุงวิธีการใหม่ ๆ ในการผลิตและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและพยายามค้นคว้าสิ่งใหม่ ๆ ทดแทนการใช้ทรัพยากรจากแหล่งธรรมชาติให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ของประชากร

๖) ให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อเข้าใจถึงความสำคัญในการรักษาสมดุลธรรมชาติ ซึ่งมีผลต่อการทำให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดี โดยปรับความรู้ที่จะเผยแพร่ให้เหมาะสมแก่วัย คุณวุฒิ บุคคล

สถานที่หรือท้องถิ่น ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจในหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นหนทางนำไปสู่อนาคตที่คาดหวังว่ามนุษย์จะได้อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดีได้

หลักการและวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ คือ การใช้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด และใช้ให้เกิดประโยชน์ หลักการและวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีดังนี้

๑. การถนอมรักษา คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพทั้งปริมาณและคุณภาพเอาไว้ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น กรณีแร่เหล็กแทนที่จะนำมาใช้โดยตรงก็นำไปผสมกับแร่ธาตุอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นเหล็กกล้า ซึ่งนอกจากจะลด ปริมาณการใช้เนื้อเหล็กให้น้อยลงแล้วยังช่วยยืดอายุการใช้งานให้ยาวนานออกไปอีกด้วย เป็นต้น

๒. การบูรณะฟื้นฟู คือ การทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลับคืนมาใช้ประโยชน์ได้เหมือนเดิม เช่น ดินที่นำมาใช้เพื่อการเพาะปลูกพืชชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้คุณภาพของดินเสื่อมลง การบูรณะฟื้นฟูจะทำได้โดยการใส่ปุ๋ยปลูกพืชคลุมดิน หรือพักหน้าดินไว้สักช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้น

๓. การนำกลับมาใช้ใหม่ หรือที่เรียกว่า รีไซเคิล นอกจากการถนอมรักษาและการบูรณะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแล้ว การนำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ไปแล้วกลับมาใช้ใหม่ถือเป็นการอนุรักษ์อีกวิธีหนึ่ง ซึ่งการอนุรักษ์ชนิดนี้จะทำได้กับทรัพยากรน้ำและแร่ธาตุบางชนิด เช่น การนำเศษกระดาษ พลาสติก อลูมิเนียม สังกะสี ตะกั่ว ทองแดง และเหล็กที่ทิ้งแล้วกลับมาหลอมหรือเปลี่ยนสภาพ ให้นำกลับมาใช้ได้ อีก เป็นต้น

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดจะไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มาก เช่น น้ำที่ไหลลงตามลำน้ำ ถ้าหากสร้างเขื่อนขวางกั้นลำน้ำเพื่อยกระดับของน้ำให้เขื่อนสูงขึ้น แล้วนำพลังงานน้ำนั้นมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานอีกวิธีหนึ่ง

๕. การนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทนการนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบางชนิดอาจทำได้ เช่น การนำก๊าซธรรมชาติ มาใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงในรถยนต์ การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทนพลังงานไฟฟ้า ซึ่งทำให้ประหยัดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

๖. การสำรวจแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติมเป็นการค้นหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การใช้เครื่องตรวจสอบรังสีในการสำรวจแร่ยูเรเนียม การใช้ระบบคลื่นแผ่นดินไหวเทียมเพื่อสำรวจหาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น

๗. การประดิษฐ์ของเทียมขึ้นใช้ ความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มนุษย์สามารถผลิตของเทียมขึ้นใช้แทนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ยางเทียม ไหมเทียม เป็นต้น ความสามารถดังกล่าวจึงช่วยลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดให้น้อย

แนวทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะได้ผลยั่งยืนข้อมูลนั้น ตลอดจนต้องใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมแนวทางในการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนมี ๓ แนวทางดังนี้

๑. การให้การศึกษาคือการสอนให้เข้าใจถึงหลักการ วิธีการอนุรักษ์ มีจริยธรรมเกิดสำนึกและร่วมในการอนุรักษ์
๒. การใช้เทคโนโลยีในการนำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๓. การใช้กฎหมายควบคุมเป็นวิธีการสุดท้ายในการดำเนินการ

การอนุรักษ์บรรยากาศ มหาสมุทรและระบบนิเวศบก

การใช้ทรัพยากรเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรป่าไม้ การเกษตร การประมง แร่ธาตุ หิน ฯลฯ จะมีของเสียเกิดขึ้น ของเสียอาจจะอยู่ในรูปของของแข็ง (ขยะมูลฝอย กากสารพิษอันตราย) ของเหลว (น้ำเสีย น้ำมัน และไขมัน) ก๊าซ (ฝุ่นละออง ก๊าซพิษ หมอกควัน ละอองสารพิษ) มลพิษทางฟิสิกส์ (เสียง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน) ของเสียและมลพิษเหล่านี้ย่อมหมุนเวียนอยู่ทั้งบนบก มหาสมุทร และบรรยากาศ เฉกเช่นเดียวกับวัฏจักรของน้ำ

ของเสียและมลพิษ สิ่งแวดล้อมที่เป็นฝุ่นละออง แก๊สพิษ หมอกควัน ละอองสารพิษ และ CFCs จะลอยปนเปื้อนในบรรยากาศ ส่วนมากแล้วจะเป็นก๊าซเรือนกระจก (greenhouse gases)

ของเสียที่เป็นขยะมูลฝอย กากสารพิษ และน้ำเสีย จะไหลลงสู่ลำน้ำ สูดท้ายลงสู่ทะเลและมหาสมุทร อาจจะทำให้สิ่งมีชีวิตในน้ำบางชนิดสูญพันธุ์ไปจากแหล่งน้ำได้

การอนุรักษ์ระบบนิเวศบก ที่เป็นแหล่งปัญหาที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมายที่สามารถตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้ การจัดการควบคุมการอนุรักษ์หรือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ของระบบบนบกจึงควรต้องประยุกต์วิธีการอนุรักษ์เข้ามาช่วยจัดการ โดยเฉพาะการแบ่งเขตพื้นที่ผิวโลก เพื่อที่จะได้ทราบว่าพื้นที่ผิวโลกส่วนใดที่ควรสงวนเก็บกักเอาไว้ พื้นที่ส่วนใดที่มีศักยภาพในการฟื้นฟู พื้นที่ส่วนใดที่เห็นควรจะต้องมีการฟื้นฟู รักษา/ซ่อมแซมให้มีศักยภาพดีขึ้น

.....

๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ วันสิ่งแวดล้อมโลก

ความเป็นมาของวันสิ่งแวดล้อมโลก

สืบเนื่องจากการที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) จัดให้มีการประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (UN: Conference on the Human Environment) ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๕ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ผลจากการประชุมในครั้งนั้น ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกหันหน้าเข้าหากันเพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นภัยคุกคามต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ ต่อมาองค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme : UNEP) ขึ้น และรัฐบาลจากนานาประเทศได้รับข้อตกลงจากการประชุมในครั้งนั้น แล้วดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในประเทศของตน นอกจากนี้ยังได้นำผลจากการประชุมดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายงานเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา อย่างยั่งยืนพร้อมทั้งเรียกร้องให้ประชาคมโลกเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิถีการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อเป็นการระลึกถึงจุดเริ่มต้นของการร่วมมือจากนานาชาติทั่วโลกในด้านสิ่งแวดล้อม องค์การสหประชาชาติจึงได้ประกาศให้ วันที่ ๕ มิถุนายน ของทุกปี เป็นวันสิ่งแวดล้อมโลก (World Environment Day)

วันสิ่งแวดล้อมโลกปี ๒๕๕๖

ในแต่ละปีโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme UNEP) ได้กำหนดประเด็นหลัก (Theme) ในการรณรงค์เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกให้เป็นทิศทางเดียวกันทั่วโลก โดยในปี ๒๕๕๖ กำหนดประเด็นหลักในการรณรงค์เรื่อง THINK EAT SAVE หรือ กิน อยู่ รู้คิด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Sustainable consumption) อันเป็นการลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ซึ่งจะขับเคลื่อนประเทศไปสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ ยกระดับความสามารถ ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ควบคุมและลดมลพิษ พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

ในวาระดังกล่าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงกำหนดจัดงานวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี พ.ศ.๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในประเด็นที่สอดคล้องกับประเด็นหลักในการรณรงค์ของ UNEP และตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด

วัตถุประสงค์ของการทำงาน

๑. เพื่อการสร้างกระแสสังคมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่อง การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. เพื่อจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับหัวข้อ “THINK EAT SAVE หรือ กิน อยู่ รู้คิด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖
๔. เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ประจักษ์

รูปแบบการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก: การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดพิธีการและรับเสด็จ
๒. การจัดแสดงนิทรรศการ
๓. พิธีประทานถ้วยรางวัลและการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ
๔. การจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์และกิจกรรมอื่น ๆ

กำหนดจัดงานในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ รอยัล พารากอน ฮอลล์ ศูนย์การค้าสยามพารากอน กรุงเทพฯ

การอนุรักษ์ป่าไม้

.....

ความจำเป็นที่ต้องมีการอนุรักษ์

ในการมีชีวิตอยู่ของมนุษยชาติ เพื่อแสวงหาการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาตินั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้คือ ชีตจำกัดของทรัพยากรสมดุลของระบบนิเวศความเป็นมาของด้านวัฒนธรรมรวมถึงความต้องการของมนุษย์ในอนาคต ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า "อนุรักษ์"

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. เพื่อธำรงไว้ซึ่งปัจจัยสำคัญของระบบสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และสัตว์ และระบบสนับสนุนการดำรงชีวิต เป็นการปรับปรุงป้องกันพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก การหมุนเวียนแร่ธาตุอาหารพืช ตลอดจนการให้น้ำให้สะอาด
๒. เพื่อสงวนรักษาการกระจายของชาติพันธุ์ ซึ่งขึ้นกับโครงการขยายพันธุ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปรับปรุงการป้องกัน อนุรักษ์พืช สัตว์เลี้ยง และจุลินทรีย์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนการคุ้มครองอุตสาหกรรม นานาชาติที่ใช้ทรัพยากรที่มีชีวิตเป็นวัตถุดิบ
๓. เพื่อเป็นหลักประกันในการใช้พันธุ์พืชสัตว์และระบบนิเวศเพื่อประโยชน์ในการยังชีพตามความเหมาะสม
๔. เพื่อสงวนรักษา โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปกรรม ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าไว้ไปยังอนุชนรุ่นหลังรวมทั้งระบบ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น

การบำรุงรักษาป่า ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
  - ๒) หาแหล่งทำมาหากินให้ชาวเขาอยู่เป็นหลักแหล่ง เพื่อเป็นการป้องกันการทำไร่เลื่อนลอย
  - ๓) ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน
  - ๔) ปิดป่าไม่อนุญาตให้มีการทำไม้
  - ๕) ใช้วัสดุอื่นทดแทนผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้
  - ๖) ตั้งหน่วยป้องกันไฟป่า
  - ๗) ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของป่าไม้
- .....

ผลกระทบจากการทำลายป่าไม้

.....

จากการที่ปริมาณป่าไม้ลดลงย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทางกายภาพ และมีผลต่อปัจจัยทางชีวภาพ มีผลกระทบต่อ สภาพดิน น้ำ อากาศ สัตว์ป่า สิ่งแวดล้อมอื่นๆ เพราะทั้ง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จะมีความสัมพันธ์กัน ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ในระบบนิเวศ ก่อให้เกิดสมดุลทางธรรมชาติ การทำลายป่า จึงก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. **เกิดการชะล้างพังทลายของดิน** ป่าที่ถูกทำลายจะทำให้ไม่มีต้นไม้ วัชพืช หญ้าปกคลุมดิน เมื่อฝนตกลงมา น้ำฝนจะกัดเซาะหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ให้ไหลไปกับกระแสน้ำ

๒. **เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน** บริเวณป่าที่ถูกทำลายจะไม่มีต้นไม้ วัชพืช และหญ้าที่ปกคลุมหน้าดินช่วยดูดซับน้ำฝนไว้ ทำให้น้ำไหลบ่าจากที่สูงอย่างรุนแรง และมีปริมาณมากทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ตอนล่างอย่างฉับพลัน

๓. **เกิดความแห้งแล้งในฤดูแล้ง** การทำลายป่าไม้ ต้นน้ำลำธารทำให้ป่าไม้ถูกตัด แยกออกเป็นส่วนๆ เกิดการระเหยของน้ำจากผิว ดินสูง แต่การซึม ผ่านผิวดินต่ำ ดินดูดซับและเก็บ น้ำไว้ได้น้อย ส่งผลให้น้ำไหลลงสู่ลำธารน้อยเกิดความแห้งแล้งในฤดูแล้ง

๔. **เกิดปัญหาโลกร้อนขึ้น** เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งของการหมุนเวียนสาร ระหว่างออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์ น้ำและสารอื่นๆ ในระบบนิเวศที่สำคัญ การทำลายป่ามีส่วนทำให้เกิดการสะสมของ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ในบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูง

๕. **คุณภาพของน้ำเสื่อมลง** เมื่อฝนตกในบริเวณป่าไม้ที่ถูกทำลายก็จะพัดพาเอาดินโคลน ตะกอนลงสู่ แหล่งน้ำ ทำให้น้ำขุ่นและเกิดการตื่นเงินส่งผล ให้คุณภาพน้ำทั้งทางด้าน กายภาพ ชีวภาพ และเคมีด้อยลง ไม่สามารถใช้น้ำในการ อุปโภค บริโภค ได้

๖. **พืชและสัตว์ป่ามีจำนวนและชนิดลดลง** ป่าไม้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของ พืชและสัตว์ป่า การตัดไม้ทำลายป่า เป็นการทำลายแหล่งอาหาร ที่อยู่อาศัย และความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้พืชและสัตว์ป่าหลายชนิดมีปริมาณ ลดลงจนเกือบสูญพันธุ์

*****

ความสำคัญและประโยชน์ของป่าไม้

.....

๑. เป็นส่วนที่สำคัญมากส่วนหนึ่งของวัฏจักร น้ำ ออกซิเจน คาร์บอนและไนโตรเจนในระบบนิเวศ ทำให้เกิดความสมดุลแห่งระบบด้วยการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงแร่ธาตุและสสารในระบบนิเวศ

๒. ป่าช่วยในการอนุรักษ์ดินและน้ำ เมื่อฝนตกน้ำฝนบางส่วนจะถูกต้นไม้ในป่าดูดซับไว้ แล้วค่อยๆ ปลดปล่อยให้ไหลลงสู่ผิวดิน อีกส่วนหนึ่งจะซึมลงสู่ดินชั้นล่าง สามารถลดการพังทลายของดินได้ ลดการกัดเซาะหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ ป้องกันการเกิดน้ำท่วมฉับพลันและสามารถลดความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วม เนื่องจากต้นไม้ช่วยชะลอการไหลของน้ำบนผิวดิน และการมีป่าไม้ปกคลุมดินจะช่วยป้องกันการกัดเซาะได้ดีกว่าปลูกพืชชนิดอื่น ๆ

๓. ช่วยปรับสภาพบรรยากาศ เนื่องจากป่าไม้ช่วยเก็บรักษาความชื้นในดินไว้ ร่มเงาของป่าช่วยป้องกันไม่ให้ความร้อนจากดวงอาทิตย์ตกกระทบผิวดินโดยตรง บริเวณป่าไม้จะมีน้ำที่เกิดจากการระเหยจากใบและลำต้น กลายเป็นไอน้ำในอากาศจำนวนมาก อากาศเหนือป่าไม้จึงมีความชื้นมาก เมื่ออุณหภูมิอากาศลดลง ไอน้ำจะกลั่นตัวเป็นหยดน้ำเกิดเป็นเมฆจำนวนมาก สุดท้ายก่อให้เกิดฝนตกลงมาในป่าที่มีต้นไม้หนาแน่นและส่งผลให้พื้นที่ใกล้เคียงได้รับน้ำฝน และทำให้สภาพอากาศที่ชุ่มชื้นแม้กระทั่งในฤดูร้อน ดังนั้นพื้นที่ที่มีป่าไม้มาก เช่น เขาใหญ่ ดอนอินทนนท์ ภูกระดึง เขาหลวง จะเห็นว่ามีเมฆปกคลุมอยู่บนภูเขาและจะมีฝนตกมากกว่าบริเวณข้างล่าง

๔. ป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ในบริเวณที่ป่าไม้มีความสมบูรณ์ต้นไม้มีรากลึกและซอนโซอยู่ในดิน อินทรีย์วัตถุจากต้นไม้และสัตว์ป่าจะช่วยปรับโครงสร้างของดินให้มีรูพรุนที่สามารถเก็บกักน้ำได้ดี น้ำฝนที่ผ่านต้นไม้จะลงสู่ดินในแนวตั้งแล้วค่อยๆ ไหลซึมกระจายไปตามรากที่แตกแขนงออกไปตามอนุภาคดิน รูพรุนที่อยู่ในดินเฉพาะรูพรุนขนาดเล็กในเม็ดดินนั้นสามารถกักเก็บน้ำได้มากกว่า น้ำหนักของเม็ดดินแห้งถึง ๓-๑๐ เท่า และน้ำที่กักเก็บไว้นั้น จะค่อยๆ ปลดปล่อยสู่ชั้นน้ำใต้ดินเพื่อลงสู่แหล่งน้ำลำธาร ป่าจึงเปรียบได้ กับฟองน้ำขนาดใหญ่ที่ทำหน้าที่ เป็นแหล่งกักเก็บน้ำตามธรรมชาติ ถ้าป่าเกิดในที่สูง น้ำที่กักเก็บไว้จะค่อยๆ ซึมลงมารวมกันตามหุบเขา เกิดธารน้ำเล็กๆ มากมาย และกำเนิดแม่น้ำลำธารที่สามารถมีน้ำใช้ได้ ทุกฤดูกาล เป็นต้น

๕. ป่าไม้เป็นแหล่งปัจจัยสี่ ป่าไม้เป็นแหล่งผลิต/ผู้ผลิต ปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีพของมนุษย์ เมือง/ชุมชนเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมที่สำคัญและหาสิ่งอื่นมาทดแทนมิได้ ป่าไม้มีความผูกพันต่อความเป็นอยู่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ การนำไม้มาใช้ใน การก่อสร้างบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย เป็นเครื่องตกแต่งบ้าน ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้มอาหาร ซึ่งในเรื่องอาหารมนุษย์ ได้รับจากป่าโดยตรง เช่น ได้ส่วนของผล เมล็ด ใบ ดอก ลำต้นเป็นอาหาร และได้รับน้ำผึ้งหรือเนื้อสัตว์ป่าโดยทางอ้อม สมุนไพรหรือยาแผนโบราณที่ใช้รักษาโรค ส่วนใหญ่ได้มาจากผลิตภัณฑ์ของป่าไม้ ได้มีการนำสมุนไพรจากป่ามาดัดแปลง สกัดเอาส่วนที่สำคัญ จากเปลือก ดอก ผล เมล็ด ราก นำมาใช้ในการผลิตยารักษาโรค ที่ออกมาในรูปของยาเม็ด ยาน้ำ หรือแคปซูล เช่น เปลือกต้นชิงโคน่า นำมาสกัดทำยาควินินเพื่อรักษาโรค มาลาเรีย

๖. เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ป่าไม้จัดว่าเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและหลบภัยที่สำคัญที่สุดของสัตว์ป่า ซึ่งสัตว์เหล่านี้มีความสำคัญต่อมนุษย์ เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค ช่วยขจัดแมลงและประดับป่าไม้ให้เกิดความงดงาม การทำลายพื้นที่ป่าจึงเสมือนทำลายสัตว์ป่าด้วย

๗. เป็นแนวป้องกันลมพายุ เมื่อลมพายุพัดมาปะทะพื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นสิ่งกีดขวางความเร็วและลมพายุจะลดลง ดังนั้นลมพายุที่พัดผ่านแนวป่าไม้จะมีความเร็วน้อยกว่าพัดผ่านที่โล่งแจ้ง ช่วยลดความเสียหายของสิ่งก่อสร้าง ป่าไม้จึงเป็นกำแพงธรรมชาติที่ช่วยป้องกันความรุนแรงของลมพายุได้

๘. การพักผ่อนหย่อนใจ ธรรมชาติของป่าไม้จะเต็มไปด้วยสีเขียวชอุ่ม ร่มเย็น ก่อให้เกิดความสบายตาเมื่อพบเห็น ความสดสวยงดงามของดอกไม้ ความชุ่มชื้น น้ำในลำธารที่ใสสะอาด ความเงียบสงบจากเสียงรบกวนของชุมชน ความน่าชมและน่ารักของสัตว์ป่า ทำให้เขตป่าไม้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ในช่วงวันหยุดต่างๆ จะพบเห็นประชาชนทั้งในท้องถิ่นและในเมืองจำนวนมากเดินทางไปเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจในเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนป่า และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ป่าไม้จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอย่างหนึ่งไปด้วย

๙. ช่วยลดมลพิษทางอากาศ เนื่องจากป่าไม้เป็นตัวช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์เพื่อนำไปใช้ในการสังเคราะห์อาหาร แล้วปลดปล่อยก๊าซออกซิเจนมาให้กับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ บนโลก สมดุลระหว่างคาร์บอนไดออกไซด์และออกซิเจนในอากาศจึงเกิดขึ้น และเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า พืชในตระกูลสูงสามารถดูดกลืนก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์แล้วเปลี่ยนแปลงให้เป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ปล่อยออกสู่บรรยากาศแล้ว จึงดึงกลับมาใช้ในการสังเคราะห์อาหารในเวลากลางวัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าต้นไม้มีประโยชน์มากในการช่วยกำจัดคาร์บอนมอนอกไซด์และคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศ ในเมืองใหญ่ๆ ซึ่งมีแต่ป่าคอนกรีตและไม่ค่อยมีต้นไม้ อากาศในเมืองจึงมีปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์สูง การปลูกต้นไม้มากๆ จะช่วยลดปริมาณก๊าซทั้งสองชนิดนี้ได้

เนื่องจากป่าไม้สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อประชาชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังที่กล่าวมาแล้ว การทำลายป่าถือว่าการทำลายผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ป่าไม้เมื่อถูกทำลายลงแล้วยากที่จะฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ของเราเองและต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม โปรดช่วยดูแลรักษาป่าเพื่อให้ป่านั้นๆ มีอยู่และเอื้ออำนวยประโยชน์ตลอดไป

.....

การทำนาของเกษตรกรไทย

สำหรับการทำนาในประเทศไทยมีปัจจัยหลัก ๒ ประการ เป็นพื้นฐานของการทำนาและเป็นตัวกำหนดวิธีการปลูกข้าว และพันธุ์ข้าวที่จะใช้ในการทำนาด้วยหลัก ๒ ประการ คือ

๑. สภาพพื้นที่ (ลักษณะเป็นพื้นที่สูงหรือต่ำ) และภูมิอากาศ
๒. สภาพน้ำสำหรับการทำนา

ฤดูทำนาปีในประเทศไทยปกติจะเริ่มราวเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคมของทุกปี ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝน เมื่อ ๓ เดือนผ่านไป ข้าวที่ปักดำหรือหว่านเอาไว้จะสุกงอมเต็มที่พร้อมเก็บเกี่ยว ส่วนนาปรัง สามารถทำได้ตลอดปี เพราะพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกเป็นพันธุ์ที่ไม่ไวต่อช่วงแสง เมื่อข้าวเจริญเติบโตครบกำหนดอายุก็สามารถเก็บเกี่ยวได้

การเตรียมดิน ก่อนการทำนามีการเตรียมดินอยู่ ๓ ขั้นตอน

๑. การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่ที่ระทงนา (กรณีที่แปลงนาเป็นกระทงย่อยๆ หลายกระทง ในหนึ่งแปลงนา) เมื่อไถตะจะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศ ออกซิเจน และเป็นการตากดิน เพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะจะเริ่มทำเมื่อฝนตกครั้งแรกในปีฤดูกาลใหม่ ตากดินเอาไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์

๒. การไถแปร หลังจากที่ตากดินเอาไว้พอสมควรแล้ว การไถแปรจะช่วยพลิกดินที่กลบเอาไว้ขึ้นการอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่ และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จำนวนครั้งของการไถแปรจึงขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดินและระดับน้ำ ในพื้นที่ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนด้วย แต่โดยทั่วไปแล้วจะไถแปรเพียงครั้งเดียว

๓. การคราด เพื่อเอาเศษวัชพืชออกจากกระทงนา และย่อยดินให้มีขนาดเล็กลงอีก จนเหมาะแก่การเจริญของข้าว ทั้งยังเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกในการควบคุม ดูแลการให้น้ำ

การปลูก การปลูกข้าวสามารถแบ่งได้เป็น ๒ วิธี คือ การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง ได้แก่ การทำนาหยอดและนาหว่าน และการเพาะเมล็ดในที่หนึ่งก่อน แล้วนำต้นอ่อนไปปลูกในที่อื่นๆ ได้แก่ การทำนาดำ

การทำนาหยอด การทำนาหยอด เป็นวิธีการปลูกข้าวที่อาศัยน้ำฝน หยอดเมล็ดข้าวแห้ง ลงไปในดินเป็นหลุมๆ หรือโรยเป็นแถวแล้วกลบฝังเมล็ดข้าว เมื่อฝนตกลงมาดินมีความชื้นพอเหมาะ เมล็ดก็จะงอกเป็นต้น นิยมทำในพื้นที่ข้าวไร่ หรือนาในเขตที่การกระจายของฝนไม่แน่นอน แบ่งเป็น ๒ สภาพ ได้แก่

- นาหยอดในสภาพข้าวไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่มักเป็นที่ลาดชัน เช่น ที่เชิงเขาเป็นต้น ปริมาณน้ำฝนไม่แน่นอน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถเตรียมดินได้ จึงจำเป็นต้องหยอดข้าวเป็นหลุม

- นาหยอดในสภาพที่ราบสูง เช่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขาหรือหุบเขา การหยอดอาจหยอดเป็นหลุมหรือใช้เครื่องมือหยอด หรือโรยเป็นแถวแล้วคราดกลบ นาหยอดในสภาพนี้ให้ผลผลิตสูงกว่านาหยอดในสภาพไร่มาก

การหว่านข้าวแห้ง แบ่งตามช่วงระยะเวลาของการหว่านได้ ๓ วิธี คือ

การหว่านหลังซีไถ ใช้ในกรณีที่ฝนมาล่าช้าและตกชุก มีเวลาเตรียมดินน้อย จึงมีการไถตะเพียงครั้งเดียวและไถแปรอีกครั้งหนึ่ง แล้วหว่านเมล็ดข้าวลงหลังซีไถ เมล็ดพันธุ์อาจเสียหายเพราะหนู และอาจมีวัชพืชในแปลงนามาก

การหว่านคราดกลบ เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด จะทำหลังจากที่ไถแปรครั้งสุดท้ายแล้วคราดกลบ จะได้ต้นข้าวที่งอกสม่ำเสมอ

การหว่านไถกลบ มักทำเมื่อถึงระยะเวลาที่ต้องหว่าน แต่ฝนยังไม่ตกและดินมีความชื้นพอควร หว่านเมล็ดข้าวหลังซีไถแล้วไถแปรอีกครั้ง เมล็ดข้าวที่หว่านจะอยู่ลึกและเริ่มงอกโดยอาศัยความชื้นในดิน

การหว่านข้าววงอก (หว่านน้ำตาม) เป็นการหว่านเมล็ดข้าวที่ถูกเพาะให้รากงอกก่อนที่จะนำไปหว่านในที่ที่มีน้ำท่วมขัง เพราะหากไม่เพาะเมล็ดเสียก่อน เมื่อหว่านแล้วเมล็ดข้าวอาจเน่าเสียได้ การเพาะข้าวทอดกล้า ทำโดยการเอาเมล็ดข้าวใส่กระบุง ไปแช่น้ำเพื่อให้เมล็ดที่มีน้ำหนักเบาหรือลึบลอยขึ้นมาแล้วคัดทิ้ง แล้วนำเมล็ดถ่วงลงในกระบุงที่มีหญ้าแห้งกรุไว้ หมั่นรดน้ำเรื่อยๆ อย่าให้ข้าวแตกหน่อ แล้วนำไปหว่านในที่นาที่เตรียมดินไว้แล้ว วิธีการการปลูกข้าวโดยการหว่านข้าวแห้งหรือหว่านสำรว

การใส่ปุ๋ย ข้าวที่ปลูกในช่วงฝนแล้ง เป็นการปลูกข้าวล่าช้ากว่าฤดูกาลมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใส่ปุ๋ยช่วยเร่งให้ต้นข้าวมีการเจริญเติบโตได้เต็มที่ จึงจะทำให้ได้ผลผลิตสูงใกล้เคียงกับการทำนาตามฤดูกาลปกติ

การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ ในพื้นที่ดินเหนียวให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๑๘-๒๒-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ สูตรใดสูตรหนึ่งในอัตราไร่ละ ๒๕ กก. ในดินทรายให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ ในอัตราไร่ ละ ๒๕ กก. โดยใส่ปุ๋ยหลังจากข้าวงอกแล้ว ๕-๖ วัน

การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ให้ใส่ปุ๋ยหลังจากข้าวงอกแล้ว ๔๐-๔๕ วัน โดยใช้ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต หรือแอมมเนียมคลอไรด์ ไร่ละ ๒๕-๓๐ กก. หรือปุ๋ยยูเรีย ไร่ละ ๑๐-๑๕ กก. ในการใส่ปุ๋ยควรคำนึงถึงว่าดินจะต้องเปียกและหรือมีน้ำขังไม่ควรเกิน ๒๐ เซ็นติเมตร ถ้าหากดินแห้งหรือระดับน้ำมาก กว่านี้ ให้เลื่อนการใส่ปุ๋ยออกไปมีฉะนั้นจะทำให้การใส่ปุ๋ยไม่มีประสิทธิภาพ เกิดการสูญเสียปุ๋ย ทำให้ต้นข้าวได้รับปุ๋ย ไม่พอเพียง ผลผลิตจะต่ำ

การทำนาค้ำ เป็นการปลูกข้าวโดยเพาะเมล็ดในห่อและเจริญเติบโตในระยะหนึ่ง แล้วย้ายไปปลูกในที่หนึ่ง สามารถควบคุมระดับน้ำ วัชพืชได้ การทำนาค้ำแบ่งได้เป็น ๒ ขั้นตอน คือ

การตกกล้า เพาะเมล็ดข้าวเปลือกให้มีรากงอกยาว ๓ - ๕ มิลลิเมตร นำไปหว่านในแปลงกล้า ช่วงระยะ ๗ วันแรกต้องควบคุมน้ำไม่ให้ท่วมแปลงกล้า และจะสามารถถอนกล้าไปปักดำได้เมื่อมีอายุประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน

การปักดำ ชาวนาจะนำกล้าที่ถอนแล้วไปปักดำในแปลงปักดำ ระยะห่างระหว่างกล้าแต่ละหลุมจะมีความแตกต่างกันขึ้นกับลักษณะของดิน คือ ถ้าเป็นนาหลุมปักดำระยะห่าง เพราะข้าวจะแตกกอใหญ่ แต่ถ้าเป็นนาดอนปักดำค่อนข้างถี่ เพราะข้าวจะไม่ค่อยแตกกอ

การเก็บเกี่ยว หลังจากที่ข้าวออกดอกหรือออกรวงประมาณ ๒๐ วัน ชาวนาจะเร่งระบายน้ำออก เพื่อเป็นการเร่งให้ข้าวสุกพร้อมๆ กัน และทำให้เมล็ดมีความชื้นไม่สูงเกินไป จะสามารถเก็บเกี่ยวได้หลังจากระบายน้ำออกประมาณ ๑๐ วัน ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยว เรียกว่า ระยะพลับพลึง คือสังเกตที่ปลายรวงจะมีสีเหลือง กลางรวงเป็นสีทองอ่อน การเก็บเกี่ยวในระยะนี้จะได้เมล็ดข้าวที่มีความแข็งแแรง มีน้ำหนัก และมีคุณภาพในการสี

การนวดข้าว หลังจากตากข้าว ชาวนาจะขนเข้ามาในลานนวด จากนั้นก็นวดเอาเมล็ดข้าวออกจากรวง บางแห่งใช้แรงงานคน บางแห่งใช้ควายหรือวัวย่ำ แต่ปัจจุบันมีการใช้เครื่องนวดข้าวมาช่วยในการนวด

การเก็บรักษา เมล็ดข้าวที่นวดคัดทำความสะอาดแล้วควรตากให้มีความชื้นประมาณ ๑๔% จึงนำเข้าเก็บในยุ้งฉาง ยุ้งฉางที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

อยู่ในสภาพที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก การใช้ลวดตาข่ายกันให้มีร่องระบายอากาศกลางยุ้งฉางจะช่วยให้การถ่ายเทอากาศดียิ่งขึ้น คุณภาพเมล็ดข้าวจะคงสภาพดีอยู่นาน

อยู่ใกล้บริเวณบ้านและติดถนน สามารถขนส่งได้สะดวก เมล็ดข้าวที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์ ต้องแยกจากเมล็ดข้าวบริโภค โดยอาจบรรจุกระสอบ มีป้ายบอกวันบรรจุ และชื่อพันธุ์แยกไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งในยุ้งฉาง เพื่อสะดวกในการขนย้ายไปปลูก ก่อนนำข้าวเข้าเก็บรักษา ควรตรวจสภาพยุ้งฉางทุกครั้ง ทั้งเรื่องความสะอาดและสภาพของยุ้งฉาง ซึ่งอาจมีร่องรอยของหนูกัดแทะจนทำให้หนูสามารถรอดเข้าไปจิกกินข้าวได้ รุหรือร่องต่าง ๆ ที่ปิดไม่สนิทเหล่านี้ต้องได้รับการซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อน

.....

๙ มิถุนายน วันอาณันทมหิตล

.....

เมื่อกล่าวถึงพระนามของ “รัชกาลที่ ๘” เชื่อว่าพสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่างน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ที่พระองค์ทรงเป็นผู้พระราชทานกำเนิดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยทรงมีพระเมตตาธิคุณ ให้พสกนิกรมีสุขภาพ พลานามัยที่แข็งแรง และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘) ในความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“...ทรงต้องการให้มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ผลิตแพทย์เพิ่มมากขึ้น ให้เพียงพอที่จะช่วยเหลือประชาชน...” จึงทำให้วงการแพทย์ในประเทศไทยตื่นตัว เนื่องจากขณะนั้นการศึกษาแพทย์ของประเทศไทยมีอยู่เพียงแห่งเดียว

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีฉลู ๒๔๖๘ ณ เมืองไฮเดลเบิร์ก ประเทศเยอรมนี ซึ่งตรงกับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๘ ทรงเป็นพระโอรสของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (ภายหลังดำรงพระยศเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก) และพระราชชนนีศรีสังวาลย์ (ภายหลังดำรงพระยศเป็น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) ทรงมีพระพี่นางและพระเจ้าน้องยาเธอร่วมพระชนกชนนีอีก ๒ พระองค์ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช (ภายหลังทรงขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช) พระองค์ทรงเริ่มการศึกษาขั้นต้นที่ โรงเรียนมาแตร์เดอี จากนั้นศึกษาต่อที่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ หลังจากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น สมเด็จพระราชชนนีได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการที่จะทรงนำพระโอรส และพระธิดาไปประทับที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยพระองค์ได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนมีเรมองต์ ต่อมาย้ายไปศึกษาที่โรงเรียนนูแวลเดอลา ซูวิสโรมองต์ หลังจากนั้นจึงเสด็จนิวัติพระนคร

เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ต่อมาภายหลังพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ สถาปนาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในขณะนั้นมีมติเห็นชอบให้อภัยเชิญ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอานันทมหิตล (พระยศขณะนั้น) ขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ขณะนั้นพระชนมายุเพียง -๘ พรรษา และยังทรงประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จึงต้องทรงมีคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งได้แก่พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตรจาตุรนต์ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา และเจ้าพระยาอมรรตุมหาสารคามพิทยาคม ทำการบริหารแผ่นดินแทนจนกว่าจะทรงบรรลุนิติภาวะหลังจากทรงงานไม่กี่ปี พระองค์ก็เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ณ ห้องพระบรรทม พระที่นั่งบรมพิมาน ภายในพระบรมมหาราชวัง รวมระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติทั้งสิ้น ๑๒ ปี

ตลอดระยะเวลา ๑๒ ปี ที่ทรงครองราชย์ พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการปกครอง พระองค์ทรงเยี่ยมชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นครั้งแรก ณ สำเพ็ง พระนคร พร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ เพื่อแก้ไขความขัดแย้งกันระหว่างชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีนที่เกือบจะเกิดสงครามกลางเมือง ด้านการศาสนา พระองค์ได้ประกอบพิธีทรงปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะท่ามกลางมณฑลสงฆ์ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๑ ด้านการศึกษา พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรเป็นครั้งแรกของพระองค์ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙ และอีกครั้งที่ หอประชุมราชแพทยาลัย ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙ โดยในการพระราชทานปริญญาบัตรครั้งนี้ มีพระราชปราชญ์ให้มีการผลิตแพทย์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอที่จะช่วยเหลือประชาชน โรงเรียนแพทย์แห่งที่ ๒ จึงได้ถือกำเนิดขึ้นที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งในปัจจุบัน คือ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันอานันท์มหิตลเป็นวันที่มีความสำคัญ กล่าวคือเป็นวันคล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท์มหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘) โดยปวงชนชาวไทยได้ถือเอาวันที่ ๙ มิถุนายนของทุกปีเป็น "วันอานันท์มหิตล" และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน จึงสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ขึ้น ณ วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร เพื่อเป็นการเผยแพร่พระเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์ ตลอดจนเป็นการเฉลิมพระเกียรติล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๘ และให้พสกนิกรได้ร่วมน้อมรำลึกถึงพระองค์สืบไป

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จึงขอเชิญปวงชนชาวไทยทุกคนร่วมกันน้อมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท์มหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘) และร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องในวันอานันท์มหิตล อาทิ พิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดงานเสวนาเนื่องสัปดาห์วันอานันท์มหิตลและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่น ๆ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

.....

การทำนาข้าวเกษตรอินทรีย์

การทำนาข้าวอินทรีย์

การทำนาข้าวปลอดสารพิษ เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ข้าวสำหรับการบริโภคอย่างปลอดภัย ไร้สารพิษ รักษา สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากหรือมี โรคน้อยที่สุด

ขั้นตอนการทำนาข้าวอินทรีย์

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมพันธุ์ข้าว การคัดเลือกพันธุ์ข้าว

๑. คัดเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น ข้าวพันธุ์ ก.ข.๖ จะชอบพื้นที่ในลุ่มมีน้ำขังตลอด ตั้งแต่ปักดำจนถึง ออกรวงและมีแปง จึงจะปล่อยน้ำออกจากคันนาได้และได้ผลผลิตดีแต่ถ้าเป็นข้าวหอมมะลิจะขึ้นได้ ดีในทุกพื้นที่ แต่ต้อง ให้น้ำขัง เนื่องจากการทำนาสิ่งสำคัญ คือ ต้องมีน้ำ

๒. การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว คัดเลือกแปลงข้าวที่มีต้นข้าว รวงข้าว เมล็ดข้าวที่โตแข็งแรง เมล็ดข้าวแก่จัดเมล็ด ข้าวมีความสมบูรณ์ ถอนออกเป็นรวง ๆ ที่สมบูรณ์ที่สุด เก็บไว้ต่างหาก แล้วนำมาแยกเมล็ดข้าวและฟางข้าวออกจากกัน จากนั้นนำเมล็ดมาผัด เมื่อคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่สมบูรณ์ออก แล้วนำเมล็ดข้าว ที่คัดเลือกแล้วดีแล้วตากแห้ง แล้วเก็บไว้ ทำพันธุ์ในปีต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การเตรียมพื้นที่ทำนา

๑. การเตรียมคูคันนา การทำนาจะต้องเตรียมคูคันนาให้มีความสูงประมาณ ๕๐-๗๐ เซนติเมตร ความหนา ๖๐-๘๐ เซนติเมตร เพื่อกักเก็บน้ำ เพราะข้าวจะขาดน้ำไม่ได้ ถ้าไม่มีน้ำขังจะเกิดวัชพืชในน้ำข้าว ทำให้ข้าวเจริญเติบโตช้า เสียเวลาในการกำจัดวัชพืช คันนาควรใส่ท่อระบายน้ำเพราะถ้าช่วงแรกในการปักดำไม่ควรให้ระดับน้ำสูง มากกว่า ๑๐ เซนติเมตร เพราะต้นข้าวยังไม่แข็งแรงพอ ถ้ามีน้ำในแปลงนามาก จะทำให้ต้นข้าวเน่าได้ ควรมีท่อระบายน้ำออก

๒. ปรับพื้นที่ในคันนาให้มีระดับเท่ากัน อย่าให้มีน้ำเอียงด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อจะได้ขังน้ำอยู่ระดับเดียวกัน ถ้าหาก พื้นที่นาไม่มีความลุ่ม มีระดับพื้นที่ในระดับเดียวกัน ก็ไม่มีความจำเป็นในการปรับพื้นที่

ขั้นตอนที่ ๓ หลัง จากฤดูกาลเก็บเกี่ยวเสร็จ พื้นที่นายังมีฟางข้าว มีหญ้า ควรนำไปหมัก จุลินทรีย์ หวานทั่วไป โดยคิดเฉลี่ย ๒๐๐ กิโลกรัม ต่อ ๑ ไร่ แล้วฉีดพ่นด้วยน้ำยาจุลินทรีย์ให้ทั่ว แล้วไถกลบฟางข้าว จุลินทรีย์จะช่วยย่อยสลาย ฟางข้าว ให้เน่าเปื่อย ทำให้ดินร่วนซุย เป็นอาหารของข้าวต่อไป สำหรับขั้นตอนนี้ควรทำในช่วงเดือนธันวาคม เพราะ ในช่วงนี้เป็นหน้าหนาว มีหมอกกลงเหมาะในการขยายตัวของเชื้อจุลินทรีย์

ขั้นตอนที่ ๔ นำ น้ำจุลินทรีย์มาหมักเมล็ดข้าว โดยให้น้ำจุลินทรีย์ ท่วมเมล็ดข้าว หากมีเมล็ดข้าวฟูน้ำ ให้เก็บออก ให้หมด ควรแช่เมล็ดข้าวประมาณ ๒-๓ วัน แล้วนำขึ้นจากน้ำมาพักไว้ สัก ๑ วัน แล้วนำมาหว่านในแปลงที่เตรียมไว้

ขั้นตอนที่ ๕ การเตรียมพื้นที่สำหรับเพาะข้าว

พอถึงฤดูการทำนา ถ้าหากปีไหนฝนดี คือ ฝนตกในช่วงเดือนมิถุนายน ควรเตรียมพื้นที่สำหรับกล้าพันธุ์ข้าว คือ เตรียมแปลงสำหรับเพาะพันธุ์ข้าว ซึ่งมีหลักพิจารณาดังนี้

๑. ที่ดินร่วนซุย

๒. อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น สระน้ำ หนองน้ำ ถ้าหากฝนทิ้งช่วง จะได้อาศัยน้ำจากแหล่งน้ำได้

วิธีเตรียมแปลงเพาะกล้าพันธุ์ข้าว

๑. ที่มีน้ำขังพอที่จะหว่านกล้า เราก็ไถและคราดดินให้ร่วนซุย และระดับพื้นเสมอกัน ปล่อยทิ้งไว้ประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง แล้วนำเมล็ดข้าวที่เตรียมไว้มาหว่าน อย่าให้หนาหรือห่างจนเกินไป

๒. ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ต้นกล้าตั้งหน่อได้แข็ง นำน้ำจุลินทรีย์ ผสมน้ำพ่นต้นกล้าโดยผสมน้ำจุลินทรีย์ ๓ ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วแปลงกล้า

๓. ชังน้ำใส่ต้นกล้า อย่าให้ขาดจากแปลงกล้า

๔. ก่อนจะถอนกล้า ๕ วัน ให้น้ำจุลินทรีย์พ่นอีก เพื่อจะได้ถอนง่าย เพราะรากจะฟู

ขั้นตอนที่ ๖ การปักดำ ในช่วงก่อนการปักดำ เราควรขังน้ำไว้ในนา เพื่อจะทำให้ดินนิ่ม ดินไม่แข็ง ง่ายในการไถดำ เราควรจะกักน้ำเอาไว้

๑. พอถึงเวลาดำนา เราควรปล่อยน้ำที่ขังออกจากคันนา ให้เหลือไว้ประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร อย่าให้น้ำมาก หรือน้อยจนเกินไป ถ้าน้ำมากจะทำให้ข้าวเปียก ถ้าน้ำน้อย หากฝนขาดช่วงจะทำให้ข้าวขาดน้ำ เพราะการทำน่ายังอาศัย น้ำฝนจากธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน

๒. ไถน้ำและคราดที่นาให้ดินร่วนซุย และนำต้นกล้ามาปักดำ ซึ่งกำหนดความห่างระหว่างต้นให้ห่างประมาณ ๔๐ เซนติเมตร เพื่อให้แตกกอได้ดีและใส่ต้นกล้า กอละประมาณ ๒-๓ ต้นกล้า

๓. เมื่อปักดำประมาณ ๑๕ วัน นำจุลินทรีย์ไปผสมน้ำพ่นต้นข้าวในนา เพื่อกระตุ้นเชื้อจุลินทรีย์ที่หวานตอนเตรียม ดิน และจะทำให้ต้นข้าวแข็งแรงเติบโต และทนต่อศัตรูข้าว

๔. คอยหมั่นดูแลต้นข้าว และดูแลระดับน้ำอย่าให้ขาดในนาข้าว หมั่นรักษาไม่ให้วัชพืชขึ้นในนาข้าว และพ่นจุลินทรีย์ในทุก ๆ ๒๐ วัน จนถึงข้าวตั้งท้องแล้วจึงงดการพ่นจุลินทรีย์ แต่ยังคงรักษาระดับน้ำในคันนาอย่าให้ขาด

๕. พอข้าวแก่พอสมควรก็ปล่อยน้ำจากคันนา และเตรียมเก็บเกี่ยวต่อไป

ประโยชน์การทำนาข้าวอินทรีย์

๑. ช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตมากขึ้น เพราะการให้ปุ๋ยจุลินทรีย์จะทำให้ผลผลิต ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยต้นทุนในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงแค่ประมาณ ๒๐๐ บาท ต่อไร่ โดยอาจจะต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากในตอนแรก แต่จะค่อย ๆ ลดลงเมื่อสภาพดินดีแล้ว ในขณะที่การใช้ปุ๋ยเคมีจะได้ผลผลิตประมาณ ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยต้นทุนการผลิตประมาณ ๔๐๐ บาท ต่อไร่ และต้องเพิ่มปริมาณปุ๋ยให้มากขึ้นในทุก ๆ ปี

๒. ได้สภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์กลับคืนมา ดินร่วนซุย รากข้าวชอบไชหาอาหารง่าย กบ กุ้ง ปลา ชุกชุม มีสุขภาพชีวิตที่ดี มีอาหารปลอดภัยไว้บริโภค

.....

วันสถาปนาองค์กำลังสุรนารี

.....

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กองทัพบก จัดตั้งกองกำลังป้องกันชายแดน เมื่อ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เพื่อป้องกันการรุกล้ำอธิปไตยจากภายนอกประเทศ ตลอดจนการพิทักษ์ชีวิต และทรัพย์สินของราษฎรไทย ในพื้นที่ ภาคอีสานตอนล่าง และได้มอบให้กองทัพภาคที่ ๒ รับผิดชอบ จัดตั้งกองกำลังสุรนารี เมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๑

กองกำลังสุรนารี จัดกำลังจากกองพลทหารราบที่ ๖ ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหมุนเวียนกำลังพลและยุทโธปกรณ์จากหน่วยรองหลัก และรับมอบกำลังจากหน่วยต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ ปัจจุบันมี พลตรีชลิต เมฆมุกดา ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๖ เป็นผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี พื้นที่รับผิดชอบ ๕ จังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ ความยาวแนวชายแดนทั้งสิ้น ๗๕๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว ๓๘๗ กิโลเมตร และประเทศกัมพูชา ๓๖๓ กิโลเมตร

กองกำลังสุรนารี ได้ยึดมั่นและถือปฏิบัติด้วยความภาคภูมิใจ ในการปฏิบัติการกิจอันมีภาระหน้าที่เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และประชาชนโดยมีภารกิจหลัก ๔ ประการ คือ

- การป้องกันประเทศ
- การรักษาความมั่นคงภายใน
- การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
- และการพัฒนาเพื่อความมั่นคง

เพื่อให้การปฏิบัติ **ภารกิจการป้องกันประเทศ** บรรลุผลสำเร็จ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก จึงได้กำหนดพันธกิจ ๔ ประการ คือ

- การสนับสนุนการปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวางป้องกัน
- การเฝ้าตรวจและการป้องกันชายแดน
- การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน
- และการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

ภารกิจการรักษาความมั่นคงภายใน ดำเนินการในบทบาทของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๒ ส่วนแยก ๒ ทำหน้าที่ เป็นองค์กรบูรณาการ ด้านการรักษาความมั่นคง โดยมี กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดยโสธร

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการเสริมสร้างอุดมการณ์ให้ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่ ในการเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการน้อมนำ แนวทางพระราชทาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" รวมทั้ง "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ภายใต้หลักการ ๕ ร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไข ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ เพื่อพัฒนาคน ชุมชนและพื้นที่ตามแนวชายแดน ให้เกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญเร่งด่วนกับการแก้ไขปัญหาเสียดิน ปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ตามลำดับ

ภารกิจการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ยึดถือแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เน้นการพัฒนาพื้นที่ตามแนวชายแดน ทั้งในด้านการเกษตรกรรม การศึกษา การศาสนาวัฒนธรรม รวมทั้งด้านการแพทย์และอนามัย เพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้สอดคล้องกับการจัดเตรียมพื้นที่การรบ จนสามารถสนับสนุนแผนป้องกันชายแดนและแผนป้องกันประเทศได้ในทุกขั้นตอน โดยมีการจัดการที่สำคัญ ๓ ระบบ ได้แก่

ระบบประชากร ดำเนินการประสานงานในการ จัดตั้งหมู่บ้านบริเวณชายแดน และการจัดสรรที่ทำกิน เพื่อให้ประชาชนเข้ามาอยู่อาศัยรวมกันเป็นกลุ่มก้อน ในพื้นที่สำคัญ ซึ่งเป็นช่องทางรุกหลักของข้าศึก เพื่อประโยชน์ในการแจ้งเตือน และเฝ้าตรวจชายแดน รวมทั้งการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งทำให้ง่ายในการพัฒนาและการป้องกันตนเอง อย่างเป็นผลในระยะยาว

ระบบพัฒนา ดำเนินการประสานหน่วยงาน ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อยกระดับรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีความอยู่ดีกินดี ตลอดจนปลูกฝัง อุดมการณ์ความรักชาติให้กับประชาชน และเยาวชน การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรักและหวงแหนถิ่นฐาน จนถึงขั้นอาสาสมัครเข้าร่วมต่อสู้ และรักษาเมื่อมีภัยคุกคาม

ระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน ทำการฝึกอบรมให้มีความสามารถ ในการป้องกันตนเองและหมู่บ้าน พัฒนาระบบป้องกันและเตือนภัย ด้วยการจัดสร้างที่มั่นต่อสู้ และหลุมหลบภัยประจำหมู่บ้าน การเตรียมแผนอพยพ การจัดตั้งหอกระจายข่าว และการจัดตั้งข่ายวิทยุสื่อสาร สำหรับรายงานข่าวสาร เป็นต้น

นอกจากงานตามภารกิจดังกล่าว ยังได้รับมอบหมายงานพิเศษตามนโยบายของรัฐบาลที่สำคัญ ดังนี้-

- การติดตาม **โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** ของทุกพระองค์ โดยการจัดตั้ง สำนักประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๒ ส่วนแยก ๒ ขึ้น เพื่อรับผิดชอบประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง รวมทั้งสิ้น ๒๔ โครงการ ประกอบด้วย ๑ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพฯ, ๑๖ โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ, ๕ ศูนย์พัฒนาพื้นที่ชายแดน และ ๒ โครงการฟาร์มตัวอย่าง

- **การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด** ด้วยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองกำลังสุรนารี ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๒ ส่วนแยก ๒ เพื่อบูรณาการงานการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแนวชายแดน ตอบสนองนโยบายตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ตามกลยุทธ์ ๗ แผน ๔ ปรับ ๓ หลัก ๖ เร่ง ของรัฐบาล

- **การป้องกันและแก้ไขปัญหากลลอบตัดไม้ทำลายป่า** ได้จัดตั้งที่บัญชาการทางยุทธวิธี กองกำลังสุรนารี ขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ จัดกำลังร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และฝ่ายปกครองในพื้นที่ ทำการลาดตระเวนป้องกันการลักลอบตัดไม้ โดยเฉพาะไม้พะยูงในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับการจัดการอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินการ ๓ แนวทาง ประกอบด้วย การอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูสภาพป่าและการปลูกป่า และการพัฒนาเพื่อให้ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

- **การรื้อถอนทุ่นระเบิดกับระเบิด** ได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรมที่ ๓ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยได้ลงนามใน “อนุสัญญาออกตาวา ” ว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต โอน และการทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคล โดยอนุสัญญามีผลบังคับใช้ต่อประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เน้นพื้นที่ชุมชนและที่ทำกินใกล้ชายแดน

- **การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน** ได้จัดชุดรักษาความปลอดภัยและชุดตรวจค้นเก็บกู้วัตถุระเบิดกับระเบิดให้กับกองสนามสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ของกรมแผนที่ทหาร เพื่อสนับสนุนการจัดเงื่อนไขอันเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ การดำเนินการทั้งสิ้นของกองกำลังสุรนารี ยังคงดำรงความมุ่งหมาย และขยายผลอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ประชาชน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีความอยู่ดี มีสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อสร้างความพร้อมการป้องกันประเทศในระยะยาว ให้ได้ผลอย่างถาวรตลอดไป

.....

ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง

มีหลักพิจารณา ดังนี้

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

๓. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจ้ากับการจัดการทรัพยากรที่ดิน

การพัฒนาและการอนุรักษ์ดิน

หลังจากงานจัดสรรที่ดินทำกินในระยะแรกแล้ว แนวพระราชดำริในการจัดการทรัพยากรดินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ขยายขอบเขตไปสู่เรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรกรรม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้นหรือรักษาไว้ไม่ให้ตกต่ำ เช่น การวิจัยและการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับลักษณะสภาพดิน การศึกษาเพื่ออนุรักษ์บำรุงรักษาและฟื้นฟูดิน มรรควิธีส่วนใหญ่เป็นวิธีการตามธรรมชาติที่พยายามสร้างความสมดุลของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมให้เกิดขึ้น เช่น ให้มีการปลูกไม้ใช้สอยร่วมกับการปลูกพืชไร่เพื่อประโยชน์ให้ได้รับเงาและรักษาความชุ่มชื้น หรือการปลูกพืชบางชนิดในพื้นที่ซึ่งดินไม่ดี แต่พืชชนิดนั้นให้ประโยชน์ในการบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ขึ้นโดยไม่ต้องลงทุนใช้ปุ๋ยเคมี พื้นที่บางแห่งไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชผล ทรงแนะนำให้ใช้ประโยชน์ด้านอื่น เช่น ฟื้นฟูเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ในระยะต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญมากขึ้นในงานอนุรักษ์และฟื้นฟูที่ดินที่มีสภาพธรรมชาติและปัญหาที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาค จึงมีพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาที่ดินที่เน้นเฉพาะเรื่องมากขึ้น เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินทราย ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาดินพรุ ในภาคใต้ และที่ดินชายฝั่งทะเล รวมถึงงานในการแก้ไขปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรมพังทลายจากการชะล้างหน้าดิน ตลอดจนการทำแปลงสาธิตการพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในบางพื้นที่ที่มีปัญหาในเรื่องดินเสื่อมโทรมด้วยสาเหตุต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้พื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องดินทั้งหลาย สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้อีก โครงการต่างๆ ในระยะหลังจึงเป็นการรวบรวมความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติจากหลากหลายสาขามาใช้ร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ แนวคิดและตัวอย่างการจัดการทรัพยากรดินในศูนย์ศึกษาการพัฒนาทุกแห่ง พระราชดำริและพระราชกรณียกิจในการดำเนินงานด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ดินที่สำคัญ สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ

ก) แบบจำลองการพัฒนาพื้นที่ที่มีสภาพขาดความอุดมสมบูรณ์ การจัดการทรัพยากรดินโดยการอนุรักษ์บำรุงรักษาที่ดินที่มีสภาพขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินปนทราย และมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินมีแบบจำลองอยู่ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นตัวอย่างในการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การขยายพันธุ์พืช เพื่ออนุรักษ์ดินและบำรุงดิน และสนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้เข้าใจวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน และสามารถนำไปปฏิบัติได้เอง โดยทรงมีพระราชดำริว่า "...การปรับปรุงที่ดินนั้นต้องอนุรักษ์ผิวดิน ซึ่งมีความสมบูรณ์ไว้ไม่ให้ไหล หรือลอกหน้าดินทิ้งไป สงวนไม้ยืนต้น ที่ยังเหลืออยู่ เพื่อที่จะรักษาความชุ่มชื้นของผิวดิน..." (สำนักงาน กปร., ๒๕๔๒)

ข) การแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวด้วยวิธี "การแก้งดิน" พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับทราบความเดือดร้อนของพสกนิกรในภาคใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส ที่ประสบปัญหาดินเปรี้ยวทำให้เพาะปลูกไม่ได้ผล พระองค์จึงทรงมีพระราชดำริให้ทำการศึกษาวจัยและพัฒนาดินพรุเพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอ จังหวัดนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาและพัฒนาพื้นที่พรุ ซึ่งเป็นดินเปรี้ยวให้เป็นดินที่มีคุณภาพสามารถทำการเพาะปลูกได้ พระองค์ทรงแนะนำให้ใช้วิธี "การแก้งดิน" คือ เริ่มจากการแก้งดินให้เปรี้ยวสุดขีด ด้วยการทำให้ดินแห้งและเปื่อยสลับกันเพื่อเร่งปฏิกิริยาทางเคมีของดินพรุที่มีสารประกอบของกำมะถันที่จะทำให้ดินมีสภาพเป็นกรดจัดเมื่อดินแห้ง จากนั้นก็จึงทำการปรับปรุงดินที่เป็นกรดจัดนั้นด้วยวิธีการต่างๆ ที่จะลดความเป็นกรดลงมาให้อยู่ในระดับที่จะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวได้

ค) "หญ้าแฝก" กับการอนุรักษ์ดินและฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมสภาพ พื้นที่ดินในประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความลาดชันเช่นพื้นที่เชิงเขาอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมเนื่องมาจากการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้เกิดการสูญเสียธาตุอาหารในดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริในการที่จะป้องกันการเสื่อมโทรมและการพังทลายของดินโดยใช้วิถีธรรมชาติ คือการใช้หญ้าแฝก

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกเป็นครั้งแรกกับ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการสำนักงาน กปร. ในขณะนั้นว่า ให้ทำการศึกษาทดลองปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และอนุรักษ์ ความชุ่มชื้นไว้ในดิน เพราะขั้นตอนการดำเนินงานเป็นวิธีการแบบง่าย ๆ ประหยัด และที่สำคัญคือเกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ โดยไม่ต้องให้การดูแลภายหลังการปลูกมากนัก และได้พระราชทานพระราชดำริอีกหลายครั้งเกี่ยวกับการนำหญ้าแฝกมาใช้ประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ การดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ ทรงเน้นอยู่เสมอว่ากระบวนการพัฒนาที่ดินทั้งหมดนี้ จะต้องชี้แจงให้ราษฎร ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมและลงมือลงแรงด้วย (สำนักงาน กปร., ๒๕๔๒)

ตัวอย่างของการจัดการทรัพยากรดินด้วยการอนุรักษ์ดินและฟืนฟุ่มพื้นที่เสื่อมสภาพ โดยการป้องกันการเสื่อมโทรมและการชะล้างพังทลายของดินด้วยการปลูก "หญ้าแฝก" พืชจากพระราชดำริที่ทำหน้าที่เป็นกำแพงที่มีชีวิตในการอนุรักษ์และคืนธรรมชาติสู่แผ่นดิน ได้แก่โครงการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดเพชรบุรี และได้มีการนำมรรควิธีนี้ไปศึกษาวิจัย และนำไปสาธิตในท้องที่ต่างๆ ที่มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ตั้งอยู่ รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอื่นๆ เช่น โครงการพัฒนาหญ้าแฝกในโครงการพัฒนาออยตุง เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบและนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดีแก่ตัวเกษตรกรเอง และสังคมโดยรวม

.....

การเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญของไทย

.....

การปฏิวัติสยาม พ.ศ. ๒๔๗๕ คือ การปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยคณะราษฎร ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ คณะราษฎร ได้ใช้กลลวง นำทหารบกและทหารเรือมารวมตัวกันบริเวณรอบพระที่นั่งอนันตสมาคม ประมาณ ๒๐๐๐ คน ตั้งแต่เวลาประมาณ ๕ นาฬิกา โดยอ้างว่าเป็นการสวนสนาม จากนั้นนายพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา ได้อ่าน ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ ๑ ณ บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า เสมือนประกาศยึดอำนาจการปกครอง ก่อนจะนำกำลังแยกย้ายไปปฏิบัติภารกิจต่อไป

หลักฐานประวัติศาสตร์ในเหตุการณ์ครั้งนี้ เป็นหมุดทองเหลือง ฝังอยู่กับพื้นถนน บนลานพระบรมรูปทรงม้า ด้านสนามเสือป่า (ถ้าหันหน้าไปทางเดียวกับหัวม้า จะอยู่ทางด้านซ้ายมือ) มีข้อความว่า “ณ ที่นี้ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เวลาบ่าย ๕ โมง คณะราษฎร ได้ก่อการปฏิวัติรัฐธรรมนูญ เพื่อความเจริญของชาติ ” เป็นหลักฐานถึงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์เมื่อ ๗๒ ปีก่อน ข้อความเหล่านี้ในวันแต่จะเลือนหายไปตามกาลเวลา

คณะราษฎรที่ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ นั้นประกอบด้วยคนสองกลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนไทยในต่างประเทศ และกลุ่มนายทหารในประเทศไทย

บุคคลทั้งสองกลุ่มพื้นฐานการศึกษาคล้ายกัน คือ ศึกษาวิชาพื้นฐานหรือวิชาชีพจากประเทศทางตะวันตก ใกล้ชิดกับการปกครองของประเทศที่ตนไปศึกษา คือ ได้สัมผัสกับบรรยากาศการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เห็นความเจริญก้าวหน้าจากการที่ประชาชนในยุโรปตะวันตกมีส่วนร่วมในการปกครอง ประกอบกับบุคคลทั้งสองกลุ่มเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาสูง ส่วนใหญ่ได้รับทุนเล่าเรียนหลวง จึงกำหนดในความคิดว่าตนควรจะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

คณะผู้ก่อการยึดอำนาจการปกครอง ได้รวมกลุ่มกันที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้มีข้อขัดแย้งกับผู้ดูแลนักเรียนไทยในฝรั่งเศสซึ่งเป็นพระราชวงศ์องค์หนึ่ง ซึ่งกล่าวหาว่านักเรียนไทยเป็นพวกหัวรุนแรง ไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ควรเรียกบางคนกลับประเทศไทยให้นักเรียนในต่างประเทศมีพื้นฐานการไม่พอใจสถานการณ์บ้านเมืองเป็นส่วนตัว คณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่เป็นนักเรียนไทยในต่างประเทศเมื่อกลับมาถึงประเทศไทยก็ได้เตรียมการวางแผนยึดอำนาจโดยชักชวนให้กลุ่มนายทหารเข้าร่วมด้วย การยึดอำนาจการปกครองของประเทศไทยมีผู้กระทำมาครั้งหนึ่งแล้วใน ร.ศ.๑๓๐ กระทำไม่สำเร็จ ดังนั้นคณะราษฎรจึงได้วางแผนอย่างดีป้องกันข้อบกพร่อง ที่อาจมีขึ้น และการชักชวนทหารเข้าร่วมด้วยจึงทำให้เกิดความสำเร็จเพราะทหารมีอาวุธ ผู้บริหารประเทศยินยอมให้คณะราษฎรยึดอำนาจไม่ได้แย้ง ด้วยเกรงว่าพระบรมวงศานุวงศ์จนถึงประชาชนจะเป็นอันตรายเพราะอาวุธ

ชนวนที่ทำให้คณะราษฎรลงมือวางแผนยึดอำนาจมีหลายสาเหตุ ได้แก่

สาเหตุแรก สภาพบ้านเมืองในช่วงเวลานั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาอภิรัฐมนตรีสภา ซึ่งสมาชิกทั้งหมดเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ ด้วยเหตุผลที่จำให้แก่อภิรัฐมนตรีสภาที่กล่าวว่า พระมหากษัตริย์กับพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่แตกแยกกัน อภิรัฐมนตรีสภาช่วยแบ่งเบาพระราชกรณียกิจได้หลายประการแต่ความคิดของผู้ใหญ่และของผู้เยาว์กว่าย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นการยับยั้งข้อเสนอบางเรื่องโดยเฉพาะพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จะพระราชทานรัฐธรรมนูญให้ประชาชนชาวไทยในวาระราชวงศ์จักรีทรงปกครองแผ่นดินมาครบ ๑๕๐ ปี จึงทำให้คณะราษฎรและกลุ่มหนังสือพิมพ์มองว่า พวกเขาหลงกับอำนาจ

สาเหตุที่สอง ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศรายได้ไม่พอกับรายจ่าย สืบเนื่องจากเศรษฐกิจของโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ และการใช้จ่ายในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การแก้ไขคือ การลดข้าราชการ ยุบเลิกหน่วยงานต่าง ๆ ตัดทอนค่าใช้จ่ายของกระทรวง กรม กอง และเก็บภาษีบางประการเพิ่มการแก้ไขนี้ก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่ผู้เสียประโยชน์ ในวงการทหารก็เช่นกัน การขัดแย้งเรื่องงบประมาณกระทรวงกลาโหม จนถึงเสนาบดีกระทรวงกลาโหมขอลาออกจากราชการ จึงเป็นเหตุให้นายทหารคิดเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในขณะที่มีการดูแล

ข้าราชการออก ก็มีกลุ่มบุคคลมองว่าตุลออกเฉพาะสามัญชน ส่วนข้าราชการที่เป็นเจ้าไม่ต้องถูกตุล แล้วยังบรรจุเข้าทำงานแทนสามัญชนอีก ความแตกต่างทางฐานะด้านสังคมก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง

สาเหตุที่สำคัญที่สุด ก็คือ ความล่าช้าในการบริหารราชการแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์จะฝึกข้าราชการในสภากรมการองมนตรีให้เรียนรู้วิธีการประชุม ปรึกษาแบบรัฐสภาเพื่อเตรียมการพระราชทานรัฐธรรมนูญ ก็ทำได้อย่างไม่มีผลเท่าไรนักพระราชบัญญัติเทศบาลซึ่งจะเป็นรากฐานของการปกครองตนเอง ก็ยังไม่ได้ประกาศออกใช้ และข้อสุดท้ายคือ ร่างรัฐธรรมนูญที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ผู้ชำนาญการร่างไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ยังไม่ได้พระราชทานแก่ประชาชน

การเปลี่ยนแปลงการปกครองกระทำสำเร็จ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชน การปกครองของประเทศจึงเปลี่ยนไป คือมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ

๗๖ ปี ประชาธิปไตยไทย

การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในยุครัตนโกสินทร์ ยั่งยืนมา ๑๕๐ ปี จนถึงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ คณะราษฎรได้ทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๗) จนบัดนี้กำลังล่วงลุสี่ปีที่ ๗๖ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่จะถึงนี้

เมื่อวันเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะราษฎรผู้ก่อการปฏิวัติได้ออกประกาศเรียกว่า ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ ๑ อ้างเหตุผลความจำเป็นในการต้องเปลี่ยนแปลงการปกครองความว่า “เมื่อกษัตริย์องค์นี้ได้ครองราชย์สมบัติสืบต่อพระเชษฐาในชั้นต้นราษฎรได้หวังกันว่ากษัตริย์องค์ใหม่นี้จะปกครองราษฎรให้ร่มเย็น แต่การณหาเป็นไปตามหวังที่คิดไม่ กษัตริย์ทรงอำนาจอยู่เหนือกฎหมายตามเดิมทรงแต่งตั้งญาติวงศ์และคนสอพลอไร้คุณงามความรู้ให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญๆ ไม่ทรงฟังเสียงราษฎร ปล่อยให้ข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริต มีการรับสินบนในการก่อสร้างซื้อของใช้ในราชการ หากำไรในการเปลี่ยนราคาเงิน ผลาญเงินทองของประเทศ ยกพวกเจ้าขึ้นให้สิทธิพิเศษมากกว่าราษฎร ปกครองโดยขาดหลักวิชา ปล่อยให้บ้านเมืองเป็นไปตามยถากรรม ดังที่จะเห็นได้ในการตกต่ำในการเศรษฐกิจและความผิดเคืองทำมาหากิน ซึ่งราษฎรได้รู้กันอยู่ทั่วไปแล้ว รัฐบาลของกษัตริย์เหนือกฎหมาย มิสามารถแก้ไขให้ฟื้นขึ้นได้ การที่แก้ไขไม่ได้ก็เพราะรัฐบาลของกษัตริย์เหนือกฎหมายมิได้ปกครองประเทศเพื่อราษฎรตามที่รัฐบาลอื่นๆ ได้กระทำกัน ..... ไม่มีประเทศใดในโลกจะให้เงินเจ้ามากเช่นนี้ นอกจากพระเจ้าซาร์และพระเจ้าไกเซอร์เยอรมัน ซึ่งชนชาตินั้นได้โค่นราชบัลลังก์เสียแล้ว”

“ฯลฯ.....เหตุฉะนั้น ราษฎร ข้าราชการ ทหาร และพลเรือน ที่รู้เท่าถึงการกระทำอันชั่วร้ายของรัฐบาลดังกล่าวแล้ว จึงรวมกำลังตั้งเป็นคณะราษฎรขึ้น และได้ยึดอำนาจของรัฐบาลของกษัตริย์ไว้แล้ว คณะราษฎรเห็นว่า การที่จะแก้ความชั่วร้ายก็โดยที่จะต้องจัดการปกครองโดยมีสภา จะได้ช่วยกันปรึกษาหารือหลายๆ ความคิดดีกว่าความคิดเดียว ส่วนผู้เป็นประมุขของประเทศนั้น คณะราษฎรไม่มีประสงค์ทำการชิงราชสมบัติ ฉะนั้น จึงขอเชิญให้กษัตริย์องค์นี้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์ต่อไป แต่จะต้องอยู่ใต้กฎหมายธรรมนูญการปกครองของแผ่นดิน จะทำอะไรโดยลำพังไม่ได้ นอกจากความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร คณะราษฎรได้แจ้งความเห็นนี้ให้กษัตริย์ทราบแล้ว เวลานี้ยังอยู่ในความรับตอบ ถ้ากษัตริย์ตอบปฏิเสธหรือไม่ตอบภายในกำหนดโดยเห็นแก่ส่วนตนว่าจะถูกลดอำนาจลงม ก็ก็จะถือว่าทรยศต่อชาติ และก็เป็นภาระจำเป็นที่ประเทศจะต้องมีการปกครองอย่างประชาธิปไตย กล่าวคือ ประมุขของประเทศจะเป็นบุคคลสามัญ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งขึ้น อยู่ในตำแหน่งตามกำหนดเวลา ตามวิธีนี้ราษฎรพึงหวังเถิดว่า ราษฎรจะได้รับความบำรุงอย่างดีที่สุด ทุก ๆ คนจะมีงานทำ เพราะประเทศของเราเป็นประเทศที่อุดมอยู่แล้วตามสภาพ เมื่อเราได้ยึดเงินที่พวกเจ้ารวบรวมไว้จากการทำนาบนหลังคนตั้งหลายร้อยล้านมาบำรุงประเทศขึ้นแล้ว ประเทศจะต้องเฟื่องฟูขึ้นเป็นแน่มนัน การปกครองซึ่งคณะราษฎรจะพึงกระทำก็คือ จำต้องวางโครงการอาศัยหลักวิชา ไม่ทำไปเหมือนคนตาบอด เช่นรัฐบาลที่มีกษัตริย์เหนือกฎหมายทำมาแล้ว”

คณะผู้ก่อการปฏิวัติล้มล้างระบอบกษัตริย์ ได้ประกาศนโยบาย เรียกว่า “หลักใหญ่ๆที่คณะราษฎรวางไว้” มีอยู่ว่า

๑. จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไว้ให้มั่นคง

๒. จะต้องรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงให้มาก

๓. ต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะจัดหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาง

๔. จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน (ไม่ใช่พวกเจ้ามีสิทธิยิ่งกว่าราษฎร เช่นที่เป็นอยู่)

๕. จะต้องให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ เมื่อเสรีภาพนี้ไม่ขัดต่อหลักสี่ประการดังกล่าวข้างต้น

๖. จะต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

คณะราษฎรผู้ก่อการปฏิวัติ ได้ให้ความหวังแก่ประชาชนในแถลงการณ์สุดท้ายว่า “ราษฎรทั้งหลาย จงพร้อมกันช่วยคณะราษฎรให้ทำกิจอันคงจะอยู่ชั่วดินฟ้านี้ให้สำเร็จ คณะราษฎรขอให้ทุกคนที่มีได้ร่วมมือเข้ายึดอำนาจจากรัฐบาลกษัตริย์เหนือกฎหมาย พึงตั้งอยู่ในความสงบและตั้งหน้าหากิน อย่าทำการใดๆอันเป็นการขัดขวางต่อคณะราษฎรนี้ เท่ากับราษฎรช่วยประเทศและช่วยตัวราษฎร บุตร หลาน หลานของตนเอง ประเทศจะมีความเป็นเอกราชอย่างพร้อมบริบูรณ์ ราษฎรจะได้รับความปลอดภัย ทุกคนจะต้องมีงานทำไม่ต้องอดตาย ทุกคนจะมีสิทธิเสมอกัน และมีเสรีภาพจากการเป็นไพร่ เป็นข้า เป็นทาส พวกเจ้าหมดสมัยที่เจ้าจะทำนาบนหลังราษฎร สิ่งที่คุณพึงปรารถนาคือความสุขความเจริญอย่างประเสริฐซึ่งเรียกเป็นศัพท์ว่า “ศรีอารีย์” นั้น ก็จะมีบังเกิดขึ้นแก่ราษฎรถ้วนหน้า” ด้วยพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของอาณาประชาราษฎร ไม่อยากให้เกิดเสียเลือดเนื้อ รวมทั้งความเสียหายแก่บ้านเมือง และเนื่องจากพระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว จึงไม่ทรงขัดความปรารถนาของคณะราษฎรที่ได้กราบบังคมทูลเชิญเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ และในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองและได้พระราชทานรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวรดังกล่าว เหตุการณ์บ้านเมือง มีความสับสนวุ่นวาย อาญาสิทธิในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์กลายเป็นการผูกขาดอำนาจเผด็จการในระบอบประชาธิปไตยที่คณะราษฎรกำหนดให้ จนมีคำกล่าวขานเป็นคำคล้องจองว่า “พระยาพหลตันคิด หลวงประดิษฐ์ตันเรื่อง โคนอำนาจพระราชา ปล่อยหมูปปล่อยหมามานั่งเมือง”

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๗๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสละราชสมบัติ โดยพระราชหัตถเลขา ความว่า “ข้าพเจ้าเห็นว่า คณะรัฐบาลและพวกพ้องใช้วิธีการปกครองไม่ถูกต้องตามหลักการของเสรีภาพในตัวบุคคลและหลักความยุติธรรม ตามความเข้าใจและยึดถือของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะยินยอมให้ผู้ใด คณะใดใช้วิธีการปกครองอย่างนั้นในนามของข้าพเจ้าต่อไปได้ ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจ อันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรโดยทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใด คณะใด โดยเฉพาะเพื่อใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาด และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาชน”

๗๖ ปีที่ผ่านมาจนบัดนี้ สถานการณ์บ้านเมืองดังที่คณะราษฎรได้หิบบกขึ้นมาประกอบเพื่อเป็นเหตุผลในการปฏิวัติยังคงมีอยู่อย่างครบถ้วนทุกประการ ข้ำร้ายหลายประการยิ่งเลวร้ายขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่า “คนสอพลอไร้คุณงามความรู้อันดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญๆ การไม่ฟังเสียงราษฎร การปล่อยให้ข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ในการรับสินบน ทูจริตคอร์รัปชัน การหากำไรในการเปลี่ยนราคาสินค้า การปล่อยให้บ้านเมืองเป็นไปตามมยถากรรม การทำตนอยู่เหนือกฎหมายมิสามารถแก้ไขให้ฟื้นขึ้นได้” หลักใหญ่ ๕ ประการที่เสมือนนโยบายดังได้ประกาศไว้ และให้ความหวังไว้ว่าจะนำความสุขความเจริญอย่างประเสริฐเยี่ยง “ศรีอารีย์” มาบังเกิดแก่ราษฎรถ้วนหน้า ดูเหมือนกำลังจะนำพาประเทศชาติไปสู่ “กสิยุค” เข้าทุกขณะ

ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ ๑ และฉบับต่อมาหลายฉบับ คือการ “ล้มเจ้า” และบังอาจจับจ้วงต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเปิดเผยและร้ายแรงที่สุดต่อสาธารณชน

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๘๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงขึ้นครองราชย์ ภายใต้การปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยพระราชปณิธานว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

๖๒ ปี ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ไพศาล และทศพิธราชธรรมที่มั่นคง เป็นสิ่งที่
นำพาชาติไทยให้ร่มเย็นเป็นสุขและอยู่รอดตลอดมา

.....

วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทย

.....

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนานชาติหนึ่ง แม้ว่าหลักฐานเกี่ยวกับปฐมกำเนิดของชาติไทยจะไม่สามารถยืนยันได้แน่ชัดว่า ชนชาติไทยเป็นผู้ที่อพยพมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีนแถบมณฑลยูนนาน หรือมีรกรากอยู่ในสุวรรณภูมิแห่งนี้มาแต่เก่าก่อนก็ตาม การศึกษาวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองสมควรจะเริ่มต้นตั้งแต่ประเทศไทยตั้งอาณาจักรมั่นคงขึ้นในแหลมทอง เมื่อ พ.ศ. ๑๗๘๑ อาณาจักรแรกของชาติไทย คือ อาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาโดยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ต้นราชวงศ์พระร่วง ประกาศตนเป็นอิสระจากขอมซึ่งยึดครองดินแดนแถบนั้นอยู่ในสมัยนั้น

การเมืองการปกครองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ก่อนหน้ามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ อยู่ในรูปแบบระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับระบอบเผด็จการ เพราะว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของพระมหากษัตริย์เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น พระมหากษัตริย์ได้อำนาจมาด้วยการสืบสันตติวงศ์ หรือการปราบดาภิเษก ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการสถาปนาหรือคัดเลือกพระมหากษัตริย์เลย

ระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ มีลักษณะที่ไม่ราบรื่นและพัฒนามากนัก แม้ว่าจะดำเนินมาเป็นเวลากว่า ๖๐ ปี แต่ก็พอจะอนุมานได้ว่าระบอบประชาธิปไตยได้หยั่งลึกพอสมควร การศึกษาการเมืองการปกครองไทยหากจะแบ่งยุคสมัยให้เหมาะสมแก่การศึกษาแล้วจะแบ่งออกได้เป็น ๓ ยุคสมัยด้วยกัน คือ สมัยสุโขทัย ระหว่าง พ.ศ. ๑๗๘๑ - ๑๙๒๑ สมัยอยุธยา พ.ศ. ๑๘๙๓ - ๒๓๑๐ และสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๔๗๕ ส่วนหลักจาก พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน จะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไปที่ว่าด้วยการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน แม้ว่าในประวัติศาสตร์จะปรากฏว่ามีสมัยธนบุรีระหว่าง พ.ศ. ๒๓๑๑ - ๒๓๒๕ แต่เนื่องจากสมัยนั้นชาติไทยอยู่ในระยะสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นขึ้นมาใหม่หลักจากเสียกรุงศรีอยุธยาใน พ.ศ. ๒๓๑๐ และลักษณะการปกครองยังยึดแบบของกรุงศรีอยุธยาอยู่ ไม่ได้เสริมสร้างลักษณะใหม่ๆ ขึ้นมา จึงไม่ขอกว่าเป็นการเฉพาะ และคงแบ่งยุคสมัยออกเป็น ๓ สมัย ดังที่กล่าวตอนต้นเท่านั้น

.....

วันสุนทรภู่ ๒๖ มิถุนายน วันสุนทรภู่

.....

วันสุนทรภู่ ตรงกับวันเกิดคือ วันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปี

พระสุนทรโวหาร นามเดิม ภู่ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สุนทรภู่ (พ.ศ. ๒๓๒๙-๒๓๙๘) กวีไทยที่มีชื่อเสียงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีผลงานที่มีชื่อเสียงหลายเรื่องเช่น พระอภัยมณี นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง ได้รับยกย่องจากองค์การยูเนสโกเป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านงานวรรณกรรม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙

วันสุนทรภู่ ๒๖ มิ.ย. วันสุนทรภู่ ประวัติ

ประวัติสุนทรภู่สุนทรภู่ เกิดในรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันจันทร์ เดือน ๘ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีมะเมีย จุลศักราช ๑๑๔๘ เวลาเช้า ๒ โมง (ตรงกับวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๙) ณ บริเวณด้านเหนือของพระราชวังหลัง (ซึ่งเป็นบริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อยปัจจุบันนี้) ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ รวมอายุได้ ๖๙ ปี

บิดาของสุนทรภู่เป็นชาวบ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มารดาเป็นชาวเมืองอื่น สุนทรภู่เกิดเมื่อหลังจากได้สร้างกรุงเทพมหานครแล้ว ๔ ปี แล้วต่อมาในภายหลังบิดามารดาได้หย่าร้างกัน บิดาออกไปบวชอยู่ที่วัดป่ากร่ำอันเป็นภูมิลำเนาเดิม ส่วนมารดาได้เข้าไปอยู่ในพระราชวังหลัง ถวายตัวเป็นนางนมของพระองค์เจ้าหญิงจงกล พระธิดาในเจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ ดังนั้นสุนทรภู่จึงได้อยู่ในพระราชวังหลังกับมารดา และได้ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลัง

เมื่อสุนทรภู่อายุได้ประมาณ ๒ ขวบ มารดาได้นำไปฝากให้เรียนหนังสือกับพระในสำนักวัดชีปะขาว (ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานนามในรัชกาลที่ ๔ ว่า วัดศรีสุดาราม อยู่ริมคลองบางกอกน้อย) ต่อมาได้เข้ารับราชการเป็นเสมียนนายระวาง กรมพระคลังสวน ในกรมพระคลังสวน แต่ไม่ชอบทำงานอื่นนอกจากแต่งบทกลอน ซึ่งสามารถแต่งได้ดี ตั้งแต่ยังรุ่นหนุ่ม กุฏิวัดเทพธิดารามที่สุนทรภู่บวชจำพรรษา เป็นสถานที่ค้นพบวรรณกรรมที่ทรงคุณค่ามากมายเช่น พระอภัยมณี ฯลฯ ที่ท่านเก็บซ่อนไว้ใต้เพดานหลังคากุฏิของท่าน

กุฏิวัดเทพธิดารามที่สุนทรภู่บวชจำพรรษา เป็นสถานที่ค้นพบวรรณกรรมที่ทรงคุณค่ามากมายเช่น พระอภัยมณี ฯลฯ ที่ท่านเก็บซ่อนไว้ใต้เพดานหลังคากุฏิของท่าน อนุสาวรีย์สุนทรภู่ที่ วัดศรีสุดาราม

ใน พ.ศ. ๒๓๕๙ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการในกรมอาลักษณ์ได้เป็นขุนสุนทรโวหาร ระหว่างรับราชการต้องจำคุกเพราะถูกอุทธรณ์ว่าเมาสุราทำร้ายญาติผู้ใหญ่ ภายหลังพ้นโทษ ได้เป็นพระอาจารย์ถวายอักษรสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าอาภรณ์ พระราชโอรสในรัชกาลที่ ๒

สมัยรัชกาลที่ ๓ สุนทรภู่ออกจากราชการและออกบวช เมื่อลาสิกขาแล้วถวายตัวอยู่กับพระองค์เจ้าลักขณานุคุณ ได้ปีหนึ่ง ครั้นเจ้านายพระองค์นั้นสิ้นพระชนม์ สุนทรภู่ก็ขาดที่พึ่งได้รับความลำบากมาก ต้องลอยเรืออยู่และแต่งหนังสือขายเลี้ยงชีวิต ต่อมาจึงได้รับพระอุปถัมภ์ จากกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. ๒๓๙๔ สุนทรภู่ ได้เป็นเจ้ากรมอาลักษณ์ ฝ่ายพระราชวังบวร มีบรรดาศักดิ์เป็น พระสุนทรโวหาร ผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากสุนทรภู่ (ภู่) จะได้รับนามสกุลคือ “ภู่เรือหงส์”

ตำแหน่งทางราชการ สุนทรภู่

๑. หลวงสุนทรโวหาร - พ.ศ. ๒๓๕๙

๒. พระสุนทรโวหาร - พ.ศ. ๒๓๙๔

ผลงาน ของท่านสุนทรภู่

• นิราศ (วันสุนทรภู่)

◦ นิราศเมืองแกลง

◦ นิราศพระบาท

◦ นิราศภูเขาทอง

◦ นิราศวัดเจ้าฟ้า

◦ นิราศอิเหนา

◦ นิราศสุพรรณ

◦ นิราศพระปฐม

◦ นิราศเมืองเพชร

◦ รำพันพิราป

• นิทาน (วันสุนทรภู่)

◦ โศบุตร

◦ พระอภัยมณี

◦ พระไชยสุริยา

◦ ลักษณะวงศ์

◦ สิงห์ไตรภพ

- สุภาชิต (วันสุนทรภู่)
  - สวัสดิรักษา ◦ เพลงยาวถวายโอวาท ◦ สุภาชิตสอนหญิง (สุนทรภู่)

- บทละคร (วันสุนทรภู่)
  - ภัยนุราช

- บทเสภา (วันสุนทรภู่)
  - ชุนข้างขุนแผน (กำเนิดปลายงาม) ◦ เสภาพระราชพงศาวดาร

- บทเห่กล่อม (วันสุนทรภู่)
  - เห่เรื่องพระอภัยมณี ◦ เห่เรื่องโคบุตร ◦ เห่เรื่องจับระบำ ◦ เห่เรื่องกาگی

การแปลผลงานของสุนทรภู่เป็นภาษาต่างๆมีการแปลผลงานของสุนทรภู่เป็นภาษาต่างๆดังนี้

- ภาษาไทยถิ่นเหนือ พญาพรหมโวหาร กวีเอกของล้านนาแปลพระอภัยมณีคำกลอนเป็นคำวซอตามความประสงค์ของเจ้าแค่ตอนที่ศรีสุวรรณอภิเสกกับนางเกษรา

- ภาษาเขมร ผลงานของสุนทรภู่ที่แปลเป็นภาษาเขมรมีสามเรื่องคือ

◦ พระอภัยมณี ไม่ปรากฏชื่อผู้แปล แปลถึงแค่ตอนที่นางผีเสื้อสมุทรลักพระอภัยมณีไปไว้ในถ้ำเท่านั้น

◦ ลักษณวงศ์ แปลโดย ออกญาปัญญาธิบดี (แย้ม)

◦ สุภาชิตสอนหญิงหรือสุภาชิตฉบับสตรี แปลโดย ออกญาสุตตันตปริชา (อินทร์)

ในปีนี้ วันสุนทรภู่ตรงกับวันพุธที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

.....

วันต่อต้านยาเสพติดโลก

.....

วันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก

"...ยาเสพติดนี้มันก่อให้เกิดความเดือดร้อนหลายอย่าง โดยที่ไม่ได้ตั้งใจ ทั้งราชการ ตำรวจ โดยโรงพยาบาล โดยคน เอกชนต่าง ๆ เดือดร้อนหมด และสิ้นเปลือง คนทั่วประเทศก็สิ้นเปลือง แทนที่จะมีเงินทอง มีทุนมาสร้างบ้านเมือง ให้สบาย ให้เจริญ มัวแต่ต้องมาปราบปราม ยาเสพติด มัวแต่ต้องเสียเงินค่าดูแลรักษาทั้งผู้เสพยา ผู้เป็นคนเดือดร้อน อย่างนี้ ก็เสียทั้งเงินและเสียทั้งชื่อเสียง....." พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕

เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ จึงได้พยายามร่วมมือกันเพื่อหาทางหยุดยั้งปัญหายาเสพติด โดยในการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด และการลักลอบใช้ยาเสพติด (International Conference on Drug Abuse and licit Trafficking ICDAIT) ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ระหว่าง วันที่ ๑๗-๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐ ที่ประชุมได้มีมติให้เสนอสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ขอให้กำหนดวันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปีเป็น "วันต่อต้านยาเสพติดโลก"

ทั้งนี้ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอดังกล่าวในการประชุมเมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยเหตุที่กำหนดวันขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกแก่การถอนสัมปทานการค้าฝิ่นโดยนายอำเภอ หลิน เจอส์วี ตำบลหู่เหมิน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ก่อนสงครามฝิ่นครั้งแรก

วันต่อต้านยาเสพติดในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยก็ได้เผชิญกับปัญหา "ยาเสพติด" มาเป็นเวลานาน รัฐบาลในแต่ละยุคได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ คณะปฏิวัติภายใต้การนำของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑ ให้เลิกการสูบฝิ่นทั่วราชอาณาจักรโดยมีการเผาทำลายฝิ่นและอุปกรณ์การสูบฝิ่นที่ท้องสนามหลวงในคืนวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๒ หลังจากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๐๔ รัฐบาลได้จัดตั้ง "คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ" ใช้ชื่อย่อว่า กปส. สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยมีอธิบดีกรมตำรวจ เป็นประธาน และมีผู้แทนจากทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ

ต่อมาในสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีรัฐบาลได้เล็งเห็นว่า การปราบปรามยาเสพติด ไม่สามารถแก้ไขได้โดยการดำเนินการเฉพาะกรมตำรวจฝ่ายเดียว จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยก็ได้ดำเนินไปอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบที่ดีขึ้น พระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้มี "คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด" หรือเรียกชื่อย่อว่า ป.ป.ส. โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส. ขึ้นเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบโดยตรง มีฐานะเป็นกรม กรมหนึ่งในสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศ มาโดยตลอด และได้นามติเรื่องวันต่อต้านยาเสพติดขององค์การสหประชาชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๑ ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กำหนดวันที่ ๒๖ มิถุนายนของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นมา

.....

การปลูกต้นไม้ให้เหมาะกับทิศ

.....

สำหรับใครที่กำลังต้องการปลูกต้นไม้ วันนี้มีการปลูกต้นไม้ให้เหมาะกับทิศมาบอก...

ทิศเหนือ ถ้าหากอาคารมีความสูงมากกว่าหนึ่งชั้น หรือประมาณ ๖ เมตร เงามของบ้านจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกอยู่ใกล้บ้านได้รับแสงแดดน้อย หรือไม่ได้รับแสงเลย ควรเลือกพันธุ์ไม้ที่ชอบร่มรำไร เช่น สาวน้อยประแป้ง เขียวหมื่นปี พืชชนิดต่างๆ พันธุ์ไม้ประเภทใบอยู่ในที่ร่มได้ และพันธุ์ไม้คลุมดินที่ชอบร่ม ได้แก่ พืชเลื้อยต่างๆ พืชกำมะหยี่ พืชทองเฟิร์น สวีดิชไอวี ดิปลี ไม้ตระกูล หนวดปลาชุก เปปเปอร์ และลีนมั่งกรชนิดต่าง ๆ

ทิศใต้ เป็นทิศที่แดดเข้าตลอดวัน และเกือบตลอดปี เพราะประเทศไทยพระอาทิตย์อ้อมใต้เป็นเวลานาน การใช้ต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา จึงเป็นการป้องกันแดดได้อย่างดี พันธุ์ไม้ที่ควรเลือกปลูกจึงควรมีใบข้างบนทึบและโปร่งด้านล่าง เพื่อให้ลมพัดผ่าน พันธุ์ไม้ที่ให้ร่มเงาและใบไม่ร่วง คือกระติง สารภี มะฮอกกະนี มะขาม แคนแสด ส่วนพันธุ์ไม้ที่ให้ดอกสวย แต่ผลัดใบทั้งต้นไม้บางฤดู ได้แก่ กัลปพฤกษ์ กระพี้จั่น เสลา คุณ หางนกยูง เหลืองอินเดีย เป็นต้น พันธุ์ไม้ดอกหอม ที่ควรปลูกด้านนี้ ได้แก่ จำปี จำปา บุนหา ส่าหรีโมก พิกุล ประยงค์ แก้ว กั้นเกราะ ปีบ ตีนเป็ดน้ำ ลำดวน

ทิศตะวันตก ทิศใต้ได้รับแดดจัดตลอดบ่าย ควรปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา และให้ดอกตามฤดูกาล เช่น เสลา คุณ กัลปพฤกษ์ ประดู่แดง ประดู่อินเดีย พันธุ์ไม้ที่นี้จะช่วยกันแดดช่วงบ่าย ทำให้ผนังบ้านด้านนี้เย็น และช่วยประหยัดพลังงานในเวลาค่ำคืน ถ้าเป็นด้านที่มีพื้นที่มากพอจะปลูกไม้ใหญ่ให้ร่มเงา อาจปลูกโศกอินเดีย หมากเขียว หมากเหลือง กล้วยพัด หากพื้นที่น้อยอาจใช้พันธุ์ไม้โตผนัง เช่น ตีนตุ๊กแก ดิปลี พลับบาง จะช่วยกันแดดได้ดีขึ้น

ทิศตะวันออก ทิศนี้จะได้รับแดดครึ่งวัน หลังเที่ยงไปแล้วจะได้รับร่มจากตัวบ้าน ควรปลูกไม้ที่ไม่ต้องการแดดตลอดวัน เช่น ไม้ (ใบจะร่วงน้อยถ้าได้แดดเช้า) หรือพันธุ์ไม้ที่มีใบละเอียด หรือใบเล็กจะสวยงามเมื่อมองผ่านแดดตอนเช้า ได้แก่ ปีบ เลียน โมก พุ่มพุ่ม มะขามป้อม หลิวจีน ชิงชัน อรพิม เป็นต้น ส่วนไม้พุ่มได้แก่ ฤษีผสม ซัลเวีย ปีโกเนีย พรหมญี่ปุ่น ไม้แคระ ไม้ตระกูลใบเงิน ใบทอง ใบนาก และหมากผู้หมากเมีย

รู้อย่างนี้แล้ว ถ้าใครจะปลูกต้นไม้ ก็ลองเลือกต้นไม้ให้เหมาะกับทิศดูต้นไม้จะได้โตเร็วและแข็งแรง

.....